

Ostravská univerzita
University of Ostrava

Výroční zpráva 1997

Úvodní slovo rektora

Vážení přátelé,

již tradičně předkládáme veřejnosti Výroční zprávu Ostravské univerzity, zachycující hlavní výsledky naší činnosti v uplynulém kalendářním roce. Cílem této prezentace je dát široké veřejnosti možnost alespoň v této koncentrované podobě zhodnotit aktivity, dosažené výsledky a celkovou úroveň naší univerzity, porovnat je s výsledky jiných akademických pracovišť v České republice a mimo jiné tak usnadnit případným zájemcům o studium rozhodování o volbě vysoké školy. Skutečnost, že o naši univerzitu je mezi absolventy středních škol mimořádný zájem, potvrzuje i 11 000 přihlášených uchazečů o studium v akademickém roce 1997/98, což téměř desetinásobně převyšuje naše stávající kapacity. Naší permanentní snahou je proto průběžně vytvářet takové prostorové, materiální a především personální podmínky, aby počet přijatých studentů mohl neustále růst, a to bez negativního vlivu na kvalitu vysokoškolského studia.

Naše možnosti jsou tak jako u všech vysokých škol v České republice nadále limitovány finančními prostředky přidělenými státem. Ačkoliv ani uplynulý kalendářní rok nebyl z hlediska našich finančních možností zvláště příznivý, podařilo se nám realizovat celou řadu rozvojových programů, které v budoucnu umožní nejen stabilizovat, ale i rozšířit počty studentů a zkvalitnit naši činnost. Mezi těmito programy bych zmínil na prvním místě úspěšné zahájení výstavby centrální Univerzitní knihovny a satelitních oborových studoven. Touto akcí si univerzita vytvoří důstojné informační zázemí, bez něž je moderní vysoká škola nemyslitelná. Velmi významnou akcí, zahájenou rovněž v uplynulém roce, je komplexní rekonstrukce areálu

Zdravotně sociální fakulty v Ostravě-Zábřehu, která umožní stabilizaci této fakulty a vytvoří podmínky pro její velmi žádoucí rozvoj.

Naše univerzita se nerozvíjí jen v těchto kvantitativních ukazatelích. Jsem velmi rád, že i uplynulý rok 1997 potvrdil trend zvyšování kvality naší činnosti dokumentovaný např. růstem počtu oborů magisterského a doktorandského studia, kvalifikačním růstem vědecko-pedagogického sboru, případně růstem publikační činnosti a grantových aktivit jednotlivých fakult a kateder. Tento trend je o to cennější, že stávající materiální podmínky vysokoškolských učitelů a vědeckých pracovníků nejsou, bohužel, na takové úrovni, aby vytvářely dostatečně stimulující prostředí.

Uplynulý rok 1997 nás opět přiblížil k magické hranici třetího tisíciletí, k období, kdy extrémně vzroste důraz kladený na vzdělání. Věřím, že i výsledky dosažené v uplynulém roce nás opravňují vzhlížet k tomuto tisíciletí alespoň s mírným optimismem.

Jiří Močkoř

rektor

Rektorát Ostravské univerzity

Rektorát Ostravské univerzity
Dvořákova 7
701 03 Ostrava 1
tel.: 069/611 82 30
fax: 069/611 82 19

Prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.
Doc. PhDr. Karel Paulík, CSc.
Doc. RNDr. Alena Lukasová, CSc.
Doc. Ing. Petr Pánek, CSc.
Doc. PhDr. Iva Pýchová, CSc.
Ing. Ladislav Kudela
Doc. Mgr. Jan Grossmann

Rektor
prorektor pro pedagogickou činnost
prorektorka pro rozvoj a informatizaci
prorektor pro vědecko - výzkumnou činnost
prorektorka pro zahraniční styky
kvestor
předseda Akademického senátu OU

Pedagogická činnost

Doc. PhDr. Karel Paulík, CSc.

Ve výchovně vzdělávací oblasti znamenal rok 1997 určité završení programových záměrů rozvoje Ostravské univerzity (OU) co do rozsahu studijních oborů. S přihlédnutím k funkcím univerzity, k regionálním potřebám a ekonomickým možnostem České republiky lze považovat strukturu studijních oborů v podstatě za stabilizovanou. Radikální změny s nárůstem nových oborů a výrazným zvýšením počtu studentů v denním studiu se zatím nepředpokládají. Změny, které ještě lze v dohledné době čekat, se týkají především transformace bakalářských oborů na magisterské, rozšíření počtu dosavadních čtyř oborů doktorandského studia a doplnění počtu magisterských oborů na Zdravotně sociálně fakultě (ZSF), která je nejmladší a dosud relativně nejméně rozvinutou fakultou OU.

Další vývojovou změnou, která byla v tomto roce schválena Vědeckou radou OU, je rozšíření práva konat habilitační a profesorská řízení, jež dosud přísluší jen Pedagogické fakultě (PdF), i na Filozofickou (FF) a Přírodovědeckou fakultu (PřF), kde již je akreditováno doktorandské studium.

Přehled o skladbě studijních oborů za posledních 5 let přináší tabulka č. 1

Tabulka č. 1: **Počty studijních oborů**

<i>studijní obory</i>	<i>1993/94</i>	<i>1994/95</i>	<i>1995/96</i>	<i>1996/97</i>	<i>1997/98</i>
učitelské	9	8	9	8	9
neučitelské	24	29	32	29	31
z toho:					
- Bc.	18	20	19	18	16
- Mgr.	6	9	9	8	11
- Dr.	-	1	4	3	4

Učitelství realizují v denní i dálkové formě Filozofická a Pedagogická fakulta, Přírodovědecká fakulta pouze v denní formě. Toto studium je převážně magisterské. Odborné neučitelství lze uskutečnit na všech čtyřech fakultách v bakalářském nebo magisterském stupni. Čtyři obory postgraduálního doktorandského studia uskutečňují fakulty filozofická (polský jazyk, hospodářské a sociální dějiny), pedagogická (hudební teorie a pedagogika) a přírodovědecká (aplikovaná matematika) v interní i externí podobě. Některé obory a specializace zejména učitelství lze studovat souběžně na dvou fakultách. V rámci dalších typů studia existuje na OU také celoživotní vzdělávání občanů a distanční studium.

Celoživotní vzdělávání umožňující široké veřejnosti doplnit či rozšířit svou všeobecnou i speciální kvalifikaci na vysoké škole (bez získání vysokoškolské graduace) se realizovalo na FF jako specializační studium výchovného poradenství (3 semestry), jako studium rozšiřující učitelství o němčinu a jako krátkodobé jazykové kurzy němčiny a angličtiny. Na PdF je celoživotní vzdělávání nejrozvinutější. V tomto roce bylo do něj zapojeno 667 studujících. Studovaly se zde specializační formy (školský management, speciální pedagogika, výchovné poradenství, kultura řeči) a doplňující pedagogické disciplíny (učitelství odborných předmětů, odborná výchova pro mistry na učilištích a vychovatelství). Přírodovědecká fakulta realizovala rozšiřující studium pro učitele středních škol o další aprobaci v informatice a zeměpisu a rozšiřující studium pro učitele 2. stupně základních škol na střední školu v oboru biologie.

Distanční studium není na OU ještě plně rozvinuto. Na FF má tento charakter studium výchovného poradenství a na ZSF se mu blíží obor zdravotnického managementu - ošetrovatelské péče. Tyto obory spojují prvky distančního a dálkového studia. Na PdF se realizovalo nástavbové distanční studium učitelství odborných předmětů pro střední školy se zaměřením na obchod a služby a na strojírenství a distanční studium sociální pedagogiky (prevence a resocializace).

Pedagogický proces ze strany OU zajišťovali učitelé v následující skladbě (viz tabulky č. 2 a 3).

Tabulka č. 2: **Kvalifikační struktura pedagogů v roce 1997**
(průměrný evidenční stav za rok 1997)

	<i>FF</i>	<i>PdF</i>	<i>PřF</i>	<i>ZSF</i>	<i>OU</i>
profesoři	11,67	5,83	3,50	0,1	21,1
docenti	23,0	25,71	22,95	5,0	76,66
odborní asistenti	64,95	71,9	49,30	11,7	197,85
asistenti	0,5	4,0	2,0	1,0	7,5
celkem	100,12	107,44	77,75	17,8	303,11

Tabulka č. 3: **Fyzický počet pedagogických pracovníků podle poměrného úvazku v %**

	<i>100</i>	<i>90</i>	<i>80</i>	<i>70</i>	<i>60</i>	<i>50</i>	<i>40</i>	<i>30</i>	<i>20</i>	<i>10</i>
Prof.	15	-	1	1	3	6	-	1	-	1
Doc.	70	-	-	2	2	8	-	3	-	1
OA + A	187	1	1	-	3	17	5	11	5	3

Počty studentů podle typů studia ilustruje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: **Počty studentů OU v roce 1997**

	<i>FF</i>	<i>PdF</i>	<i>PřF</i>	<i>ZSF</i>	<i>OU</i>
řádné denní studium	1 101	1 197	862	304	3 464
dálkové studium	47	1 086	9	59	1 192
celoživotní vzdělávání	71	667	42	-	780
bakalářské studium	259	658	195	259	1 371
magisterské studium	889	1 625	667	104	3 285
doktorandské studium	8	14	12	-	34

V akademickém roce 1996/97 absolvovalo na OU celkem 554 osob. Jejich skladbu přibližuje tabulka č. 5

Tabulka č. 5: **Absolventi v roce 1997**

	<i>FF</i>	<i>PdF</i>	<i>PřF</i>	<i>ZSF</i>	<i>OU</i>	<i>OU 96</i>
bakalářské studium	80	46	60	63	249	212
magisterské studium	101	281	62	-	444	342

Zájem o studium na jednotlivých fakultách OU byl v roce 1997 značný a podstatně převyšoval kapacitní možnosti školy i centrálně stanovené limity. Údaje o přihlášených a přijatých (zapsaných) studentech na OU podle fakult obsahuje tabulka č. 6. Skutečnost, že na OU studuje téměř polovina studentů z našeho regionu, dokazuje programový záměr, aby se OU stala přirozeným centrem pro studenty s orientací na humanitní, přírodovědné a zdravotnické obory.

Tabulka č. 6: **Přijímací řízení v roce 1997**

	<i>FF</i>	<i>PdF</i>	<i>PřF</i>	<i>ZSF</i>	<i>OU 97</i>	<i>OU 96</i>
počet přihlášených	4 000	3 230	2 167	1 455	10 852	8 032
počet zapsaných studentů	269	401	250	144	1 064	1 159

Rozvoj a informatizace

doc. RNDr. Alena Lukasová, CSc.

1. Zabezpečení prostorových podmínek rozvoje Ostravské univerzity

a) Akce celouniverzitního významu

Po dvou letech koncepční a projektové přípravy byla v srpnu 1997 zahájena výstavba centrální budovy Univerzitní knihovny Ostravské univerzity (UK OU) v proluce na Bráfově ul. s předpokládaným termínem ukončení stavby 8/98. Nově postavená budova bude propojena fyzicky i elektronicky se sousedícím Informačním centrem (IC) a budovou B Pedagogické fakulty na Českobratrské ulici.

Zároveň byla zahájena rekonstrukce tří oborových studoven jako součástí univerzitní knihovny s předpokládaným termínem ukončení stavby 3/98.

Jedná se o nejvýznamnější investiční akci Ostravské univerzity finančně dotovanou MŠMT v celkové výši **77 229 000 Kč**.

b) Akce týkající se prostorového zabezpečení rozvoje fakult

FF OU

Děkanát FF v roce 1997 přesídlil do nově vybudované (1996) půdní vestavby na Reální ulici. Tím se budova E na Reální ulici stala hlavní budovou Filozofické fakulty.

Představenstvo městského obvodu Mariánské Hory nabídlo Ostravské univerzitě výhodný pronájem nově rekonstruované školní budovy na Zelené ulici. Budova nyní slouží jako sídlo katedry romanistiky FF a francouzského centra.

PdF OU

Počátkem roku 1997 byla dokončena dostavba tělovýchovného zařízení na Varenské ulici. V komplexu budov nyní sídlí katedra tělesné výchovy, která tak Filozofické fakultě uvolnila své původně užívané prostory na Reální ulici.

Závažným problémem PdF zůstává havarijní stav budovy katedry výtvarné tvorby ve Vratimově. Vedení fakulty proto v roce 1997 zpracovalo variantní řešení nové koncepce dislokace kateder výtvarné výchovy a výtvarné tvorby, které počítá s využitím dalších budov uvolněných středními školami.

ZSF OU

V roce 1997 započala realizace rekonstrukce Pavilonu fyziologie v areálu Ostrava-Zábřeh dotovaná MŠMT se spoluúčastí OU částkou 42 000 000 Kč.

V tomtéž roce proběhla předprojektová příprava rekonstrukce Pavilonu anatomie v areálu Zábřeh, jejíž zahájení realizace se předpokládá v následujícím roce.

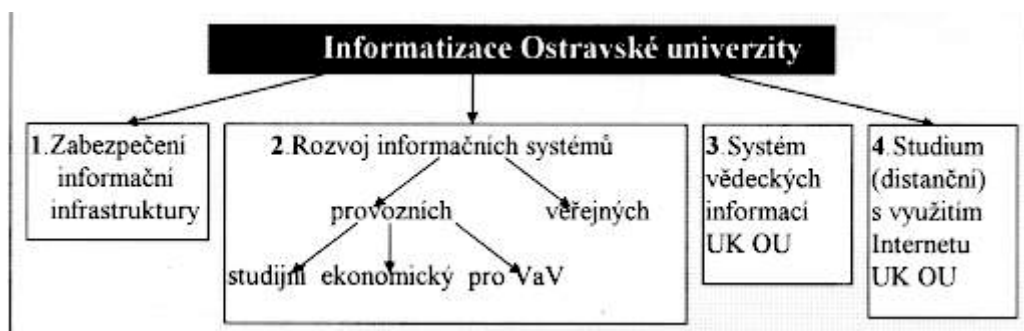
Vyřešení dočasných dislokačních problémů ZSF posloužila budova na ulici Fráni Šrámka, která byla v roce 1997 Ostravské univerzitě zapůjčena střední zdravotní školou. Předpokládá se, že po provedení rekonstrukcí a přestěhování ZSF do areálu Zábřeh uvolněnou budovu na ulici Fráni Šrámka (s převedeným právem hospodaření na OU) využije Pedagogická fakulta k vyřešení dislokačních problémů výtvarných kateder.

PřF OU

Hlavním problémem Přírodovědecké fakulty zůstala i po roce 1997 rekonstrukce budovy na Chittussiho ulici v rámci areálu Hladnov. Budova byla znova staticky odborně posouzena se závěrem, že rekonstrukce je možná. Proto byly zahájeny práce na koncepčním řešení budovy,

kteří se staly podkladem pro předprojektovou přípravu rekonstrukce objektu. Zároveň byla zahájena jednání o pronájmu prostor v sousedící budově AV ČR

2. Výsledky v hlavních oblastech informatizace Ostravské univerzity

ad 1 - 3

Výsledkům v oblastech 1.-3 . , s výjimkou veřejného informačního systému, jsou věnovány odstavce týkající se rozvoje IC OU a UK OU této výroční zprávy.

Veřejný informační systém byl v uplynulém roce připraven po stránce koncepční a rovněž byla zahájena jeho technická realizace na WWW stránkách. Úvodní stránka systému veřejných informací má tuto strukturu :

Členění stránky :

Z Á K L A D N Í T E X T

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA

- Rektorát
- Filozofická fakulta
- Pedagogická fakulta
- Přírodovědecká fakulta
- Zdravotně sociální fakulta
- Ústavy
- Univerzitní knihovna
- Informační centrum
- Město Ostrava
- Historie a současnost univerzity
- Aktuality
- Univerzitní telefonní čísla
- E-mail adresy
- Stavovská unie studentů
- Zajímavé odkazy

Obsah dalších podřazených úrovní je dán konkrétním zaměřením subjektů, o nichž stránky informují.

Pro naplňování stránek, jejich obsahovou kvalitu ve smyslu určených schémat byla sestavena skupina "informačních manažerů" jednotlivých subjektů.

Seznam informačních manažerů (IM) Ostravské univerzity :

Rektorát: Mgr. Šárka Ševčíková

FF: PhDr. Eva Jandová

PdF: Ing. Miroslav Vala, CSc

PřF: RNDr. Miroslav Liška, CSc.

ZSF: Ivana Schmejkalová

Ústav Fyzzy modelování: ing. Jedelský

Ústav pro regionální studia: doc. PhDr. Svatava Urbanová, CSc.

UK OU : Ludmila Kratochvílová

IC OU : RNDr. Pavla Lokajová

Informační manažéři

- zodpovídají za věcnou správnost a aktuálnost dat.
- Každý IM je zodpovědný děkanovi (příp. jinému vedoucímu org. jednotky).
- Informační manažer předává IC potvrzený souhlas o otevření stránky studenta dané fakulty.
- Každá informace na WWW stránce musí být datována s uvedením jména zpracovatele.
- IM respektuje pokyny k povolení reklam uváděných na stránkách OU.

Tvorba nových WWW stránek se řídí k tomu účelu zpracovanými pravidly. Grafické návrhy stránek jsou dílem posluchačů výtvarných oborů PdF.

ad 4

Na bázi výsledků mezinárodní konference RUFIS byla na fakultách zahájena diskuse k přípravě Programových zásad informační politiky Ostravské univerzity.

Věda a výzkum

Doc. Ing. Petr Pánek, CSc.

Významným měřítkem rozsahu a kvality vědecko/výzkumné činnosti vysoké školy je počet grantů a objem získaných grantových finančních prostředků. Rozhodující jsou přitom badatelské granty evidované Radou vlády pro vědu a technologie (tzv. CEP), neboť jsou podkladem pro přidělování rozpočtových prostředků na vědu a výzkum v následujícím kalendářním roce (tzv. příspěvek na tvůrčí činnost). Od roku 1996 se u grantů započítávají v plné výši pouze neinvestiční prostředky, investiční prostředky pouze ze 20 %. Tím se má odstranit zvýhodnění technických a přírodovědných oborů, neboť značné prostředky získané na nákladné přístroje nemusí být v přímé souvislosti s kvalitou vědecké práce. Hlavní podíl v kategorii grantů evidovaných v CEPu (Celostátní evidence projektů) tvoří na naší univerzitě projekty financované prostřednictvím GAČRu, méně pak Grantovou agenturou akademie věd. Jak vypadal vývoj finančních prostředků získaných OU na projekty CEPu v letech 1994 až 1997 je uvedeno v následující tabulce.

Tab. 1: Finanční prostředky získané OU na projekty CEP

Rok	Počet řešených projektů	Celkový objem získaných finančních prostředků (tis.Kč)	Objem neinvestičních prostředků (tis.Kč)
1994	2	208	
1995	7	3.407	
1996	24	5.806	4.127
1997	23	6.335	6.130

U klíčových badatelských aktivit evidovaných v CEPu byl v letošním roce v porovnání s rokem 1996 zaznamenán asi 10% nárůst v přidělených finančních prostředcích. U neinvestičních prostředků činil nárůst 33 %, což je vzhledem k metodice výpočtu příspěvku na tvůrčí činnost příznivé. Jako pozitivní trend lze hodnotit i to, že rok od roku narůstá počet projektů podávaných pracovníky OU právě do této kategorie. Ve sledovaném období úspěšnost projektů z OU však vykazuje klesající tendenci. V roce 1995 činila tato 54 %, v roce 1996 24 % a v roce 1997 pouhých 22 %. Navrhovateli grantů v uvedené kategorii jsou převážně profesori a docenti.

Vývoj finančních prostředků připadajících v průměru na jeden projekt OU financovaný z GAČRu v období 1994-1997 v porovnání s republikovými průměry (dle GAČR Zpráva o činnosti 1993-1996) zachycuje tabulka 2. Porovnání bylo u PřF provedeno vzhledem k oborové komisi přírodních věd (OK2), u FF vzhledem k údajům pro OK4 (společenské vědy).

Tab. 2: Finanční prostředky (tis. Kč) připadající v průměru na 1 projekt GAČRu (OU a ČR)

	PřF	OK 2	FF	OK 4
1994	285	654	399	431
1995	340	1368	447	600
1996	426	859	477	790
1997	246	nepublikováno	344	nepublikováno

Přehled o počtu řešených projektů CEP v roce 1997 a nově podaných projektů v letošním roce dle útvarů OU je uveden v tabulce 3.

Tab.3: Granty započítávané do CEPu dle útvarů OU

Fakulta	Počet nově podaných projektů v roce 1997	Počet projektů řešených v roce 1997	Prostředky NIV (tis.Kč) přidělené v roce 1997	Celkové fin. prostředky (tis.Kč) přidělené v roce 1997	Počet pokrač. Projektů v roce 1998
FF	14	7	1.847	1.907	3
PřF	6	11	1.728	1.773	5
PedF	3	3	564	564	3
ZSF	1	0			
Ústav regionál. studií	1	1	910	910	1
Ústav fuzzy modelování	1	1	1.081	1.181	1
OU celkem	26	23	6.130	6.335	13

Na základě grantových aktivit v roce 1995 a 1996 nám byl přidělen příspěvek na tvůrčí činnost ve výši asi 4 % našich rozpočtových prostředků. V rámci ČR činil tento podíl pro letošní rok asi 12 % (nejvíce u VŠCHT Praha, asi 40 %).

V roce 1997 úspěšně rozvíjely činnost oba univerzitní vědecké ústavy: Ústav pro výzkum a aplikace fuzzy modelování a Ústav pro regionální studia. Podrobnější informace jsou uvedeny zvlášť.

Přínosem pro OU je účast pracovišť na rozvojových grantech Fondu rozvoje vysokých škol (FRVŠ). Pro rok 1997 jsme získali finanční prostředky v celkové výši 3.788 000 Kč na 25 řešených projektů. Podíl OU na částce rozdělené mezi VŠ v České republice činil 1,9 %.

Vzhledem k tomu, že podíl našich studentů na celkovém počtu studujících na českých VŠ činí asi 2,9 %, byli jsme značně podhodnoceni. U projektů podávaných pro tento rok jsme dosáhli úspěšnosti 51 % (republikový průměr byl 43 %).

Pro příští rok bylo podáno 38 projektů, čímž jsme se zařadili na 15. místo mezi českými VŠ. Trend v získávání finanční podpory z FRVŠ zachycuje tabulka 4.

Tab. 4: Prostředky z FRVŠ v letech 1995-1997

Rok	Počet přijatých projektů OU	FF	PřF	PedF	ZSF	Finanční prostředky celkem (tis.Kč)
1995	10	3	2	4	0	2.368
1996	17	1	7	9	0	3.148
1997	25	9	7	6	2	3.788

Jak je patrné z tab.4, finanční částka získaná z FRVŠ pro rok 1997 byla o 17 % vyšší než pro předchozí rok. Méně potěšující je však současný pokles částky připadající v průměru na jeden projekt ze 185 tis. Kč v roce 1996 na 151 tis. Kč v roce 1997.

V zapojování do zahraničních grantových aktivit máme stále ještě značné rezervy. Za období 1990-1997 jsme získali pro 5 projektů podporu v rámci programu TEMPUS. Tím jsme se zařadili na 15.-16. místo mezi českými vysokými školami. Pro rok 1997 byly podány dva projekty JEP (PřF a ZSF), oba však byly vyřazeny.

Jako významnou aktivitu spatřuji zapojení OU do projektu REGVIS 2005, který je finančně podporován PHARE. Zde se v současné době podílíme na zpracovávání strategických cílů rozvoje regionu severní Moravy a Slezska (koordinátorem je Agentura pro regionální rozvoj). Pro příští rok chystáme řadu konkrétních aktivit, kterými bychom chtěli participovat na tomto projektu.

V letošním roce jsme se zapojili do přípravy projektu "Cross Border Environmental Management" v rámci programu ECOS OUVERTURE. Vedle municipalit jsou do projektu zapojeny UNI Huddersfield (GB), UNI Odense (Dánsko), TU Lodž-filia Bialsko-Biala a VŠB-TU Ostrava. Cílem jsou aktivity na podporu zavádění EU standardů v oblasti ekologie. Kromě uvedených programů se pracoviště OU dále zapojila do CEEPUS, EU COST, AKTION, SOCRATES (program Arion), LEONARDO.

V letošním roce došlo k výraznému zvýšení zapojenosti do zahraničních programů (co do počtu podaných i přijatých projektů a co do počtu obesaných programů).

Jako součást podpory vědecko-výzkumných a tvůrčích uměleckých aktivit pracovišť OU byla v letošním roce organizována interní grantová soutěž (IGS). 17 projektům byla udělena podpora v celkové výši 450 tis. Kč. Do 17. ledna 1998 proběhla závěrečná oponentura řešených projektů.

Pro nadcházející ročník IGS byly Vědeckou radou OU schváleny nové priority. Hlavní důraz je kladen na kumulaci grantových prostředků a podporu projektů, které iniciují mezinárodní spolupráci a spolupráci s regionálními institucemi. Do výběrového řízení pro příští rok je přihláшено celkem 46 projektů. Výsledky budou zveřejněny nejdříve v polovině února.

Hlavní překážky rozvoje grantových aktivit na OU lze shrnout:

- značně omezené finanční zdroje na podporu vědecko-výzkumné činnosti
- slabá vazba mezi vědecko-výzkumnou aktivitou a finančním ohodnocením pracovníka
- roztržitost a často i nejasnost v zaměření výzkumu na některých pracovištích
- nevyhovující a jen zvolna se zlepšující stav přístrojové techniky experimentálních oborů
- nízký počet obslužného personálu (zejména exper. obory)
- nízký počet interních doktorandů
- ztížený přístup k vědeckým informacím (stav univerzitní knihovny)
- vysoké pedagogické úvazky
- malé využívání spolupráce se zahraničními partnery

Problematika grantových aktivit byla projednána na prosincovém zasedání kolegia rektora a přijata následující opatření :

- příprava grantové kanceláře OU (prorektor pro VaV)
- doporučení děkanům zřídit interní grantové soutěže na fakultách (PřF již má)
- pružné šíření informací o grantových agenturách v ČR i zahraničí (ref. pro VaV spolu s IC)
- vyčlenit z rozpočtových prostředků 1998 dle možnosti částku na podporu projektů IGS (kvestor, schvaluje Akademický senát Ostravské univerzity)
- zvýšit zájem pracovníků OU o zapojení do zahraničních projektů v rámci REGVIS 2005, TEMPUS a dalších (prorektor a proděkani pro VaV)

- aktualizovat anglickou verzi materiálu o badatelském a uměleckém zaměření jednotlivých pracovišť OU a připravit jeho reprezentativnější úpravu (prorektor a proděkan pro VaV spolu s Public Relations).

Významným měřítkem tvůrčí aktivity pracovišť a jednotlivců je publikační činnost. Přehled uvádí tabulka č. 5. V roce 1997 došlo k dalšímu nárůstu v počtu publikací, přičemž jako rozumné počínání lze označit snížení podílu učebních textů proti předchozím letům. Zvýšil se podíl zahraničních publikací. 30 % příspěvků našich pracovníků bylo v roce 1997 opublikováno v zahraničních periodikách nebo bylo uveřejněno ve sbornících zahraničních konferencí. Průměrný počet publikací připadajících na jednoho pracovníka přesáhl 2,7 (v roce 1996 činil přibližně 2).

TABULKA Č. 5 : PŘEHLED PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI V ROCE 1996

Typ publikace	P o č e t p ř í s p ě v k ů				
	FF	PřF	PF	ZSF	OU celkem
Česká odborná periodika	140	43	66	12	261
Zahraniční odb. periodika	50	29	11	2	92
Přísp. na domácích konfer.	122	55	48	12	237
Přísp. na zahr. Konfer.	57	40	48	4	149
Monografie	12	8	1	-	21
Učební texty	13	13	27	4	57
Publikace celkem	394	188	201	34	817

V roce 1997 se řada pracovišť podílela na organizaci vědeckých konferencí celostátního i mezinárodního významu. Dále je uveden výčet větších akcí (s účastí přesahující 50 účastníků).

Mezinárodní a celostátní konference pořádané v roce 1997 s organizačním příspěvkem pracovišť OU

- Pedagogická diagnostika 1997 (Ostrava)
- 1918-1998 Zkušenosti tří generací Čechů, Slováků a Poláků (Ostrava)
- 13th Czech and Slovak International Conference on Number Theory (Ostravice)
- 7th IFSA 97 Prague World Congress (Praha)
- 2. čs. kongres o infekčních nemocech (Hradec nad Moravicí)
- Moravský radiologický den (Olomouc)
- X. celostátní sjezd Společnosti fyziologie a patologie dýchání (Jeseník, říjen 1997)
- Změny geografického prostředí v pohraničních oblastech hornoslezského a ostravského regionu (Ostrava)
- Russkij jazyk v sfere biznesa (Ostrava, říjen 1997)
- Evropská dimenze v přípravě učitelů geografie a ve vyučovacím předmětu geografie
- Beskydy - krajinná dominanta ostravsko-karvinské aglomerace

Bohatá umělecká činnost pracovišť Pedagogické fakulty zahrnuje řadu koncertů v zahraničí (USA, Itálie, Francie, Španělsko, Tchaj-wan, Rakousko, Švýcarsko, SRN aj.) a výstav (Jižní Amerika, Japonsko, Litva, Slovinsko, Polsko). Vedle pedagogů participovali na řadě akcí rovněž studenti.

V roce 1997 bylo usilováno o těsnější spolupráci s institucemi v regionu. Vedle již zmíněného programu REGVIS 2005 byly učiněny významné kroky v realizaci projektu Vědecko-

technologického parku Ostrava, do něhož jsme vstoupili po boku VŠB-TU, Slezské univerzity, Magistrátu města Ostravy a Agentury pro regionální rozvoj. K 1.10. 1997 byla zaregistrována akciová společnost VTP Ostrava a připraveno konkursní řízení na místo výkonného ředitele. Několik firem s výrazným inovačním programem projevilo zájem o vstup do tohoto parku.

V roce 1997 došlo k výraznému posunu ve zkvalitňování servisu sloužícího rozvoji badatelských aktivit. Byl rozšířen přístup pracovišť do počítačových sítí, dobudována studovna na Filozofické fakultě a pokročeno v budování oborových studoven Přírodovědecké a Pedagogické fakulty (předpokládaný termín předání k užívání květen 1998) a zahájena stavba univerzitní knihovny. Pokrok byl učiněn i ve vytváření elektronického katalogu knihovny (TINLIB), který je zpřístupněn pomocí počítačové sítě.

Pozitivním trendem na FF, PřF a PdF je zvyšování zapojenosti studentů do vědecké a výzkumné činnosti kateder. V prosinci 1997 proběhla na FF OU Celostátní konference v oboru český jazyk a byly uspořádány studentské vědecké konference v dalších oborech. Rovněž na PřF a PdF se uskutečnily studentské vědecké konference. Vedle prohlubování zájmu studentů o zvolený obor může být tato aktivita i nástrojem k vyhledávání talentovaných studentů.

Závěrem lze konstatovat, že v roce 1997 došlo k výraznému posunu v chápání nutnosti rozvíjet badatelské aktivity na většině pracovišť OU, což se příznivě projevilo v oblasti grantové činnosti. Rok 1997 byl rovněž bohatý na tvůrčí uměleckou činnost. Úspěchy byly zaznamenány i ve zlepšování servisu pro badatelskou práci. Přetrvávajícím problémem je malé zapojení pracovišť OU do spolupráce s podniky a institucemi regionu.

Zahraníční spolupráce

Úspěšný rozvoj zahraniční spolupráce Ostravské univerzity byl v r. 1997 ovlivněn několika faktory, např. zaměřením zahraničních styků na vstup do Evropské unie, dalším posilováním zahraniční spolupráce jednotlivých fakult, určitými ekonomickými ukazateli i personálními změnami v souvislosti s ukončením funkčního období bývalých proděkanů pro zahraniční styky.

Působení zmíněných faktorů na zahraniční spolupráci Ostravské univerzity se projevilo např. ve zvýšení počtu výjezdů studentů do zahraničí, jejichž počet vzrostl ve srovnání s r. 1996 o 50%, v orientaci na zahraniční cesty do blízkého Polska, Německa, Slovenska a na dlouhodobé studijní pobyty ve Švédsku, Británii, USA aj. zemích. Na druhé straně bylo posilováno jako ekonomičtější pořádání přednášek zahraničních profesorů na Ostravské univerzitě, což se projevilo vzrůstem počtu hostujících profesorů o více než jednu třetinu ve srovnání s rokem 1996. Zvýšení počtu získaných zahraničních grantů v r. 1997 činilo 100 % ve srovnání s předchozím rokem, avšak reálný počet čtyř zahraničních grantů místo dvou v r. 1996 je stále ještě nedostatečný. Naproti tomu informace o zahraničních stycích Ostravské univerzity pro veřejnost, jakož i publikační činnost učitelů Ostravské univerzity v zahraničí byly o 40 % četnější než v r. 1996 (viz tabulku).

V roce 1997 Ostravská univerzita důrazně podporovala využívání existujících meziuniverzitních dohod. Tato tendence vyústila ve skutečně intenzivní spolupráci s polskými, slovenskými a německými univerzitami, v silný zájem členů Ostravské univerzity o spolupráci se švédskou univerzitou v Jönköpingu, v inovaci dohody se slovinskou univerzitou v Mariboru a v oživení dohod s univerzitami v Maďarsku a Litvě. Zatímco meziuniverzitní dohoda s Northwest Missouri State University v USA byla vypovězena, byly uzavřeny nové meziuniverzitní dohody s Vysokou školou múzických umění v Bratislavě a s finskou univerzitou v Kuopio. V jednání je pouze možnost uzavření jedné meziuniverzitní dohody, a to se State University of New York v Cortlandu v USA. V současné době má Ostravská univerzita celkem 13 meziuniverzitních dohod, 11 fakultních dohod a 2 katedrové dohody, celkem tedy 25 dohod o zahraniční spolupráci.

Další tendence uplatňovaná Ostravskou univerzitou se týkala podpory samostatné aktivity fakult v oblasti zahraničních styků, která se odrazila v nárůstu počtu fakultních dohod z devíti v r. 1996 na jedenáct v r. 1997. V tomto roce přibýly nové fakultní dohody s Univerzitou Mateja Bela v Banské Bystrici a s Institutem moderních jazyků a literatury Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani a byla úspěšně inovována fakultní dohoda se Slezskou univerzitou v Katowicích. Další fakultní dohody, např. s univerzitami v Nitře, Krakově, Egeru a Louisianě jsou zatím v jednání. Intenzivní podnět k aktivizaci zahraničních styků fakult a jejich zaměření na země Evropské unie přineslo rovněž zapojení Ostravské univerzity do projektu SOCRATES. V rámci tohoto projektu bylo uzavřeno šestnáct bilaterálních dohod jednotlivých fakult se zahraničními pracovišti na univerzitách zemí Evropské unie. Díky iniciativě zahraničního oddělení Ostravské univerzity a jejích fakult se nakonec podařilo předložit Evropské komisi 25 návrhů projektů, mobility učitelů a studentů aj. aktivit. Mezinárodní spolupráci Ostravské univerzity v roce 1997 charakterizovaly časté návštěvy a osobní jednání s nejvyššími představiteli evropských univerzit. Například s rektorem Pädagogische Hochschule v Erfurtu/Mühlhausenu prof. dr. Hansem Wolfgangem Schallerem a prof. Dr. Eberhardem Kleinem, s prof. Ivanem Párikem, rektorem Vysoké školy múzických umění v Bratislavě, s ředitelem mezinárodního oddělení Northeast Louisiana University v USA dr. Jerrym Wallem, s vedoucí programu MBA na této univerzitě dr. Jackie O'Neal a prof. Rettenmayerem. Čestné místo mezi významnými hosty Ostravské univerzity zaujímaly i návštěvy rektora Slezské univerzity v Katowicích prof. dr. Tadeusze Slawka a rektora Vysoké školy pedagogické v Krakově prof. dr. hab. Felikse Kiryka. Jednání s těmito hosty otevřelo

další významné perspektivy zahraniční spolupráce. Řada světových celebrit, které navštívily v r. 1997 Ostravskou univerzitu, by nebyla úplná bez uvedení konzula Polské republiky pana B. Blaszczyka, který odevzdal katedře polonistiky Filozofické fakulty cenný dar děl A. Mickiewicze, Petra Spielmana, ředitele Galerie moderního umění v Bochumu, či dr. Josefa Grünwaldera z Institutu pro elektronickou hudbu z Rakouska, který navštívil Pedagogickou fakultu, prof. dr. K. Giessnera z univerzity v Eichstättu nebo doc. RNDr. S. Jakubce z Matematického institutu Slovenské akademie věd, hosty Přírodovědecké fakulty, či prof. dr. S. Sirkonen z Finska, která přednášela na Zdravotně sociální fakultě a mnoha dalších. Prestiž Ostravské univerzity zvýšilo i jmenování člena Ostravské univerzity zástupcem Světové federace učitelů cizích jazyků v Radě Evropy a jméno Ostravské univerzity bylo úspěšně prezentováno na jednání nevládních organizací Rady Evropy ve Štrasburku v dubnu 1997. Také setkání s ředitelkou Britské rady v Praze pí. Mary O'Niellovou přineslo Ostravské univerzitě obsáhlý dar v podobě nejnovějších anglických odborných publikací a nahrávek z nakladatelství Cambridge University Press. K významným jednáním lze přiřadit také získání souhlasu Fulbrightovy komise k dvouletému působení prof. dr. T. Connollyho, profesora této nadace, na Ostravské univerzitě, tj. i pro akademický rok 1997/98. Úspěchem bylo též jmenování člena Ostravské univerzity zástupcem České republiky v Organizaci evropských univerzit pro informace a vztahy s veřejností (EUPRIO).

Úspěšně se rozvíjející vztahy se State University of New York v Cortlandu vyvrcholily v r. 1997 v pobytu rektora Ostravské univerzity a skupiny učitelů i studentů anglistiky Filozofické fakulty na této univerzitě v USA. Rok 1997 přinesl i několik dalších důležitých studentských mobilit, např. účast studentů Přírodovědecké fakulty v soutěži algoritmizace a programování v Bratislavě, mezinárodní setkání studentů Pedagogické fakulty se studenty Institutu Pedagogiky Univerzity v Opoli, expedici studentů historie z Filozofické fakulty do Sýrie a Turecka aj. V listopadu 1997 se na Ostravské univerzitě uskutečnila velmi významná akce předjímající budoucí spolupráci univerzit v rámci Evropské unie, a to mezinárodní setkání delegací univerzit Středoevropské šestky (z Litvy, Maďarska, Německa, Polska a Slovenska). Toto setkání mělo nejen význam inovace a rozšíření zahraniční spolupráce, ale přineslo i řadu nových osobních mezinárodních kontaktů mezi vysokoškolskými učiteli zmíněných středoevropských univerzit. Nesmírně důležitou z hlediska zahraniční spolupráce bylo též listopadové zastoupení Ostravské univerzity na kongresu Aliance univerzit za demokracii ve Varšavě, kde se čelní představitelé evropských univerzit každoročně setkávají s protějšky z amerických, kanadských aj. univerzit a projednávají nové mezinárodní aktivity.

Ostravská univerzita se v r. 1997 stala místem několika mezinárodních konferencí, např. České a slovenské mezinárodní konference o teorii čísel, mezinárodního sjezdu českých a slovenských patologů, mezinárodní konference rusistů - MAPRJAL, či mezinárodních výstav děl holandských nebo polských výtvarných umělců. Kromě periodik v cizích jazycích jako "Germanistische Jahrbuch" a "Acta Mathematica et Informatica" byla na Ostravské univerzitě v r. 1997 vydána řada dalších cizojazyčných publikací, např. anglický sborník z mezinárodní konference anglistů, členů Světové federace učitelů cizích jazyků FIPLV, anglicko-český slovník hudebních výrazů, cizojazyčný sborník "Změny geografického prostředí v pohraničních oblastech ostravského a hornoslezského regionu" aj. O image Ostravské univerzity se zasloužila i vystoupení jejích odborníků v zahraničí, např. na Mezinárodním kongresu muzikologické společnosti v Londýně, na koncertech v Polsku, Francii, USA, Švédsku i na Azorských ostrovech aj.

K úspěchům patřily rovněž významné aktivity Zdravotně sociální fakulty zaměřené na přímou kooperaci s Fakultou ošetřovatelství a sociální péče Trnavské univerzity, ale také její spolupráce s univerzitami ve Finsku a v Německu. Také zřízení detašovaného pracoviště Northeast Louisiana University na Ostravské univerzitě a další aktivity spojené s touto americkou univerzitou nabývají reálné podoby. Vztahy s univerzitou SUNY Cortland

zaznamenají vbrzku další posun zřízením studia politologie na Filozofické fakultě pod záštitou zmíněné instituce. Tradicí se již stávají mimořádně úspěšná vystoupení Vysokoškolského pěveckého souboru Ostravské univerzity, v r. 1997 v Itálii. Novou tradici úspěchů vytvářejí studenti anglického divadelního souboru Filozofické fakulty Ostravské univerzity, kteří v r. 1997 nastudovali pro domácí i zahraniční publikum tři představení. Mimořádný úspěch představuje prodej animovaného filmu pro děti, který v r. 1997 vytvořila Katedra výtvarné tvorby Pedagogické fakulty, do sedmi zemí světa. Závěrem lze říci, že po letech namáhavé práce všech představitelů Ostravské univerzity podílejících se na zahraničních stycích začala mezinárodní spolupráce této univerzity nést konečně své hodnotné plody. .

Přehled zahraniční spolupráce OU v roce 1997

	FF	PřF	PdF	ZSF	Celkem
Aktivní účast na konferenci v zahraničí	34	27	37	0	98
Krátkodobé zahraniční studijní pobyty (do 10 dnů)	11	10	7	11	39
Dlouhodobé zahraniční studijní pobyty (nad 10 dnů)	8	9	6	0	23
Výjezdy studentů organizované OU (stud.cesty)	9	3	52	0	64
Zahraníční studenti trvale studující na OU	0	0	8	0	8
Zahraníční hostující profesoři (návštěvy)	23	19	38	4	84
Konference na OU s mezinárodní účastí	3	3	3	1	10
Získané zahraniční granty	1	1	1	1	4
Informace o zahraniční spolupráci pro českou veřejnost	27	2	16	2	47

Management

Ing. Ladislav Kudela

Uplynulý rok 1997 byl výrazně poznamenán korekcí hospodářské politiky spolu s opatřeními, která měla za cíl zlepšení ekonomické situace v roce 1997.

Státní rozpočet na rok 1997 byl při svém sestavování ve 3. čtvrtletí 1996 založen na přibližných makroekonomických prognózách a výpočtech, tehdy ve své podstatě příznivých, kdy nebyly plně doceněny některé negativní jevy způsobující zpomalování ekonomiky. Již v polovině dubna 1997 schválila vláda ČR usnesením č. 228/97 korekci hospodářské politiky a další transformační opatření ve formě "balíčků", jejichž cílem bylo zlepšit ekonomickou situaci ČR.

Na základě výše uvedeného došlo formou "1. balíčku" k rozpočtovým škrtnům v neinvestičních výdajích (NIV), mzdových prostředcích (MP) a investičních výdajích.

V závěru měsíce ledna jsme obdrželi závazné ukazatele rozpočtu pro rok 1997 následovně:

- příspěvek příspěvkovým organizacím (NIV) 167 591 tis. Kč
- z toho mzdové prostředky (MP) 79 829 tis. Kč
- počet zaměstnanců 480 zam.

Ve srovnání se vstupními údaji pro rok 1996 se jednalo u NIV o nárůst 9,85 % , což předpokládalo prosté pokrytí inflace a naprosto nerespektovalo žádný nárůst pro rozvoj univerzity.

V oblasti mzdových prostředků se jednalo o nárůst 19,33 %. Od 1. 1. 1997 byla nařízením vlády č. 325/96 zvýšena stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů, což představuje nárůst přibližně o 7,9 %.

Následující doprovodná opatření, prezentovaná jako vládní balíčky č. 1 a 2, nebyla rozhodně pouze nějakou kosmetickou úpravou, která by krátkodobě řešila nedostatky našeho hospodářství. Restrikce státního rozpočtu dotýkající se naší univerzity byla prováděna mimo jiné v krácení neinvestičních výdajů, v krácení mzdových prostředků a v krácení investičních výdajů.

V balíčku č. 1 byl pokyn vázat do konce roku 8251 tis. Kč neinvestičních výdajů, z toho 4233 tis. Kč mzdových prostředků. V oblasti investičních výdajů bylo nutno vázat cca 20 % výdajů, což u naší školy znamenalo:

Stavba knihovny

- původní rozpočet r.1997 36 207 tis.Kč
- krácení - 7 300 tis.Kč

Rekonstrukce pavilonu fyziologie

- původní rozpočet r. 1997 34 245 tis.Kč
- krácení - 6 500 tis.Kč

V balíčku č. 2 byla povinnost uspořít 5136 tis. Kč neinvestičních výdajů, z toho 2845 tis. Kč mzdových prostředků. V investičních výdajích byl další škrtnutí pro stavbu knihovny ve výši 13 350 tis. Kč. Předpokládané rekonstrukce Pavilonu fyziologie v areálu FNŠP v Ostravě-Zábřehu a rekonstrukce kotelny pro Rektorát OU na Dvořákově ulici byly pozastaveny úplně. Intervencemi ze strany vedení Ostravské univerzity a jistou vstřícností vedoucích pracovníků MŠMT, Magistrátu města Ostravy a Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz se

podarilo vytvořit podmínky k zahájení rekonstrukce v Ostravě-Zábřehu a k napojení kotelny na Dvořákově ulici na systém dálkového vytápění.

V současném období lze s uspokojením konstatovat, že obě výše uvedené investiční akce úspěšně pokračují a spolu s oborovými studovny, jež jsou před kolaudačním řízením, výrazně povýší kredit naší univerzity.

Podobně jako v letech minulých i v roce 1997 značný díl v čerpání finančních prostředků tvořily mzdové prostředky a s nimi spojené náklady na úhradu sociálního a zdravotního pojištění. Další výraznou nákladovou položkou jsou vynaložené položky na provoz budov, tj. náklady na energie všech druhů, na nájemné, materiál, poplatky na poštovné, telefonní spojení, služby apod. Od 1. 9. 1997 začala ZSF užívat areál na ul. Fráni Šrámka, což přinese další zvýšení nákladů.

Díky dobrému a obezřetnému hospodaření s finančními prostředky se OU vyrovnala s úkoly a cíli v hospodářské a správní oblasti.

Níže uvedené tabulky uvádějí čerpání NIV v roce 1997 a příjmy v hlavní a hospodářské činnosti.

Čerpání NIV v roce 1997

	NIV - MP tis. Kč	MP tis. Kč	V a V tis. Kč
Rektorát	52 097	13 322	2 488
FF	14 398	19 734	1 906
PdF	13 491	23 572	536
PřF	13 780	16 856	1 451
ZSF	2 866	4 750	-
Ped.praxe	-	251	-
Celkem	96 632	78 285	6 381

Příjmy v hlavní činnosti (v tis. Kč)

FF	1 562
PdF	2 277
PřF	728
ZSF	388

Příjmy z hospodářské činnosti (v tis. Kč)

FF	635
PdF	1 952
PřF	478
ZSF	-

Vědecká rada Ostravské univerzity

1. Prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.
2. Doc. RNDr. Alena Lukasová, CSc.
3. Doc. PhDr. Iva Pýchová, CSc.
4. Doc. Ing. Petr Pánek CSc.
5. Doc. Ing. RNDr. Ivan Křivý, CSc.
6. Prof. RNDr. Karel Kapoun, CSc.
7. Doc. MUDr. Jaroslav Šimíček, CSc.
8. Prof. PhDr. Jaroslav Hubáček, CSc.
9. Prof. Lumír Pivovarský
10. Prof. PhDr. Lumír Ries, CSc.
11. Prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc.
12. Doc. Mudr. Milan Grundmann, CSc.
13. Mudr. Jaroslav Lux
14. Prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.
15. Prof. PhDr. Jiří Damborský, DrSc.
16. Prof. PhDr. Milan Myška, DrSc.
17. Prof. RNDr. Jaroslav Ašmera, CSc.
18. Prof. RNDr. Josef Vondřejc, CSc.
19. Prof. Dr hab. Alexander Ablamowiz
20. Prof. PhDr. Jan Šabršula, DrSc.
21. Doc. ThDr. Tomáš Novotný
22. Prof. Ing. Václav Roubíček, CSc.
25. Prof. Ing. Miroslav Nejezchleba, CSc.
26. Dr. Stanislav Jelínek, CSc.
27. Mgr. Libor Tomica
28. JUDr. František Kaleta
29. PhDr. Svatopluk Aniol
30. Ing. Ludvík Kopel
31. Doc. Ing. Václav Vinš, CSc.
32. Ing. František Zmeškal
33. Prof. RNDr. Václav J. Havel, DrSc.
34. Doc. PhDr. František Vrhel, CSc.
35. Prof. Dr hab. Jerzy Pospiech
36. Ing. Milan Adámek
37. Ing. Svat'a Nesit
38. Doc. RNDr. Jaroslav Ramík, CSc.
39. Doc. PhDr. Karel Paulík, CSc.
40. Doc. PhDr. Eva Mrhačová, CSc.
41. Prof. Rudolf Bernatík, PdF OU
42. Doc. RNDr. Květoslav Burian, CSc.

Akademický senát Ostravské univerzity

doc. Mgr. Jan Grossmann

Akademický senát Ostravské univerzity (AS OU) začal pracovat v novém složení 7. dubna 1997. Do předsednictva byli zvoleni doc. Mgr. Jan Grossmann (PdF) - předseda, Mgr. Lubomír Müller, CSc. (PřF) - místopředseda za učitelskou komoru, Antonín Balnar (PřF) - místopředseda za studentskou komoru, PhDr. Gabriela Bolková (PdF) - jednatelka. Dále Mgr. Müller - předseda ekonomické komise, prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc. (FF) - předseda legislativní komise.

V Radě vysokých škol zastupovali AS OU: doc. RNDr. Dalibor Dvořák, CSc. (PřF, předseda AS OU v minulém funkčním období) - plénum a ekonomická komise, student Libor Vajda (ZSF) - plénum a studentská komora, prorektor OU doc. PhDr. Karel Paulík, CSc. (FF) - předsednictvo.

AS OU se scházel na řádných zasedáních s výjimkou celouniverzitní dovolené jednou měsíčně. Program zasedání připravovalo a písemné podklady rozesílalo předsednictvo s týdenním předstihem.

Kromě toho se AS OU sešel na dvou mimořádných zasedáních. 20. června se vyjádřil k Návrhu nového VŠ zákona a k připomínkám některých VŠ a České konference rektorů a sám návrh zákona připomínkoval. 3. listopadu se sešel k volbě rektora na nové funkční období (1. 3. 1998 - 28. 2. 2001) - zvolen byl dosavadní rektor prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.

Základní poslání AS OU, vyplývající z platného VŠ zákona, ze Statutu AS a OU, bylo plněno.

Členové AS dostávali v písemné podobě pravidelně veškeré podklady o krocích a záměrech Rektorátu, o ekonomické situaci a výsledcích hospodaření, o dopadech "vládních balíčků" na OU, takže byli informováni na úrovni členů kolegia rektora. Na základě těchto a svých vlastních informací interpelovali rektora, který se zasedání pravidelně účastnil, stejně jako prorektory, kvestora a ředitelku Univerzitní knihovny OU. Spolupráci akademických funkcionářů OU s AS OU v roce 1997 je možno označit jako věcnou a korektní.

Ve spolupráci s právníkem OU připravuje AS OU aktualizaci vnitřních řídicích norem na OU (sladění statutů OU a fakult apod.). Aktualizaci musí ovšem předejít nový VŠ zákon, na jehož přijetí Parlamentem ČR čeká nejen OU, ale celé vysoké školství v ČR.

ZÁSTUPCI FAKULT V UNIVERZITNÍM SENÁTU

Pedagogická fakulta

PhDr. Gabriela Bolková
doc. Mgr. Jan Grossmann
RNDr. Vilma Novotná
PhDr. Dana Vandrolová, CSc.
Romana Havlíková, studentka
David Pokluda, student

Filozofická fakulta

doc. PhDr. Nad'a Bayerová, CSc.
Mgr. Pavel Kosek
PhDr. Jana Pavlisková
prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.
Jiří Bolacký, student
Aleš Zařický, student

Přírodovědecká fakulta

RNDr. Ing. Václav Krpeš
Mgr. Lubomír Müller, CSc.
doc. RNDr. Milan Paštéka, CSc.
Ing. Zdeňka Telnarová
Antonín Balnar, student
Martina Svobodová, studentka

Zdravotně sociální fakulta

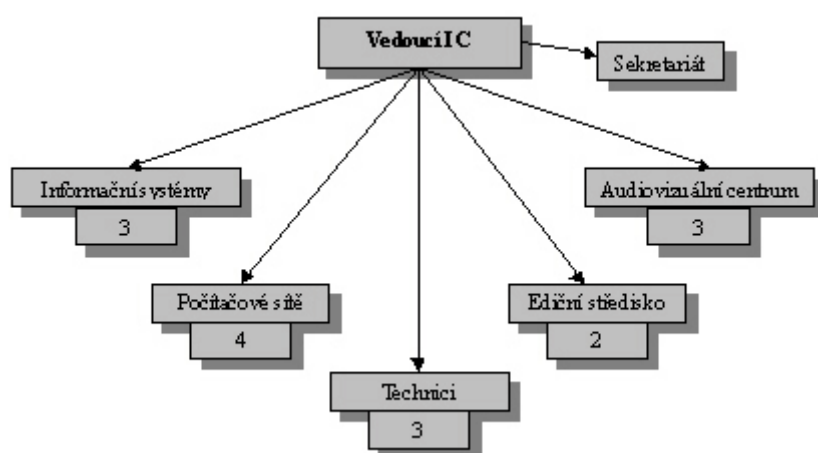
doc. MUDr. Pavel Drábek
doc. MUDr. Milan Grundmann
doc. MUDr. Jaroslav Mayzlík, CSc.
doc. MUDr. Jiří Mrázek, CSc.
Miroslav Korhel, student
Jitka Veselá, studentka

Informační centrum Ostravské univerzity

Mgr. Martin Malčík

Rok 1997 byl především rokem dobudování základní infrastruktury počítačových sítí, jejich modernizace a rekonstrukce. Bylo dosaženo pokroku v oblasti spojení mezi jednotlivými hlavními budovami i připojení jednotlivých pracovišť. Pracovníci Informačního centra (IC) se podíleli na rekonstrukcích jednotlivých PC a též na zvýšení počtu počítačů připojených do sítí OU. Dalším předmětem činnosti IC bylo zahájení práce na výběru vhodného informačního systému, zejména pro agendu Student.

V oblasti personální nastaly menší změny. Útlum doznalo zejména oddělení audiovizuální, redukci fotografických prací, a ediční středisko. Posíleny byly útvary správy sítí a informačních systémů. Nezanedbatelným přínosem pro činnost IC bylo pět pracovníků vykonávajících na OU náhradní vojenskou službu.

Informační systémy

Tento útvar měl v roce 1997 tři pracovníky, s rostoucím významem jak provozních, tak interních informačních systémů jej bude nutno v dalších letech výrazně posílit. Činnost útvaru byla zaměřena do čtyř hlavních oblastí.

43. Zprovoznění a zajištění chodu knihovního informačního systému Tinlib. Systém naběhl do rutinního provozu, průběžně je zajišťována správa včetně potřebných modifikací, řešení provozních problémů uživatelů a zajištění bezpečnosti provozu. On-line přístup k prohlížení katalogu byl umožněn pro 17 současně pracujících uživatelů. Přístup do databáze TINLIB z Internetu byl vyřešen použitím Telnetu na WWW stránkách OU, řeší se přímý přístup prostřednictvím služby WWW.
44. Zajištění studijní agendy a agend souvisejících s publikační činností, zahraničními styky a vědou a výzkumem. Kromě správy těchto agend IC zabezpečovalo sběr dat pro Ústav pro informace ve vzdělávání za účelem modernizace resortního informačního systému a aktualizace databáze vysokých škol. Stěžejním úkolem oddělení Informačních systémů je připravit koncepci a zajistit náběh nového celouniverzitního studijního informačního systému pracujícího nad databází Oracle.
45. Zajištění chodu provozních informačních systémů, jako jsou účetnictví, mzdová agenda, skladová evidence. Všechna data těchto agend jsou pravidelně zálohována, poruchy byly v nejkratším možném termínu operativně řešeny.
46. Technická a personální podpora vznikajícímu internímu informačnímu systému OU založenému na službě WWW. Byla vypracována koncepce, sestaven harmonogram a

zahájen zkušební provoz WWW informačního systému, který má zajistit pravidelný tok informací ze všech pracovišť OU směrem k informačním managerům těchto pracovišť a dále do interního informačního systému. Tak dojde k výraznému zjednodušení a zrychlení přístupu ke všem informacím na OU produkovaných.

Lokální počítačové sítě OU

V realizaci vnitřních sítí na Ostravské univerzitě bylo dosaženo zlepšení v mnoha oblastech. Byla provedena kompletní rekonstrukce počítačové sítě na budově A - Přírodovědecká fakulta. Jedná se nejen o výměnu kabeláže, ale o celou novou architekturu, kdy síť je pomocí Ethernet přepínače rozsegmentována na několik částí, které mají svůj vlastní provoz a management.

Byly realizovány další lokální počítačové sítě na jednotlivých lokalitách formou strukturované kabeláže - půdní vestavba - děkanát FF, katedra anglistiky - Reální, katedra tělesné výchovy - Varenská, katedra geografie - Hladnovská, byla zahájena instalace sítě na budově ZSF - Fráni Šrámka.

Všechny servery OU jsou periodicky zálohovány.

Komunikační propojení OU doznalo změn v několika oblastech:

1. Proběhla instalace modemů na lokalitách Sokolská, ZSF Poruba (Fr. Šrámka), Zahradní a Šavlova (Zelená), Varenská, Hladnovská, Slívova pro připojení prostřednictvím komutované telefonní linky. Takto získala jednotlivá pracoviště aspoň základní prostředek pro komunikaci jak se sítí OU, tak s Internetem, a to např. možnost výměny elektronické pošty, přístupu na WWW stránky, do budovaného knihovního systému Tinlib a využití dalších služeb globálních počítačových sítí. K přístupu prozatím slouží terminálový server OSANETu provozovaný VŠB-TUO.

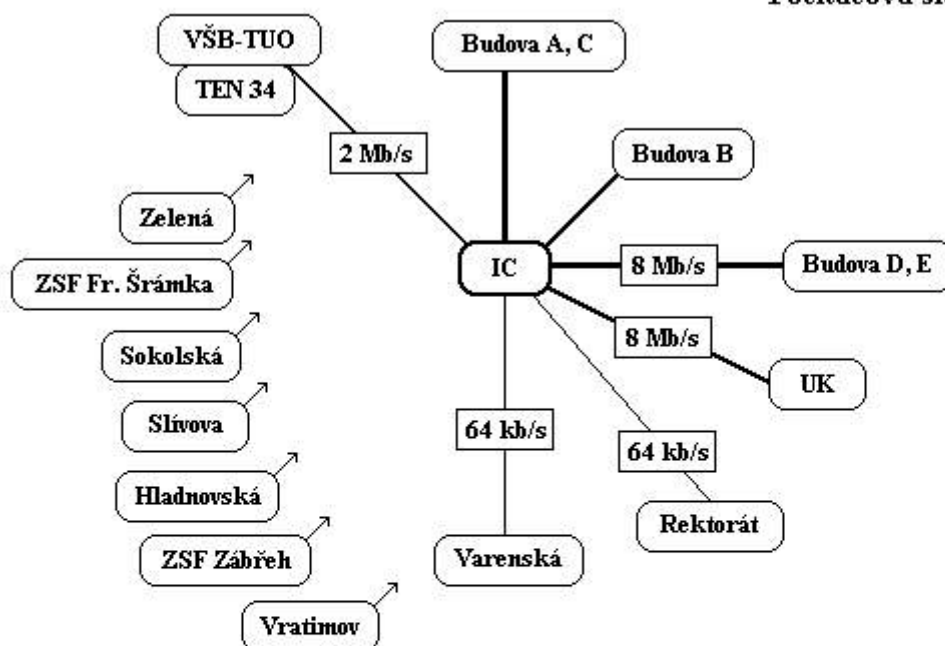
2. Došlo k přidělení několika nových pevných linek Telecomem, které umožnily zkvalitnit stávající komunikaci. Takto byla připojena lokalita Varenská a zrychlen přístup Rektorátu do sítě OU (spojení s IC), což je jedna z podmínek nutných pro realizaci informačního systému.

3. V rámci budování projektu TEN 34 bylo již instalováno několik zařízení zapůjčených VŠB-TUO. Byla zahájena výstavba optické trasy mezi OU a VŠB-TUO, což umožní plnohodnotné připojení OU do Internetu a projektu TEN 34.

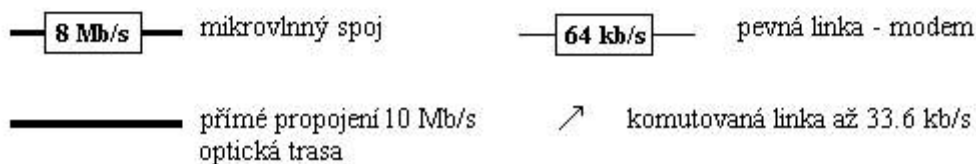
4. Byla vytvořena koncepce telefonní infrastruktury OU tak, aby všechny hlavní budovy OU byly propojeny "klapkovým" systémem v rámci vlastní telekomunikační sítě založené na technologii ústředěn Siemens

Hicom 300. Ústředny v budovách A, C, B, IC, Rektorát již byly dány do provozu, v polovině roku 1998 bude dána do provozu i ústředna v budovách D,E.

Počítačová síť OU

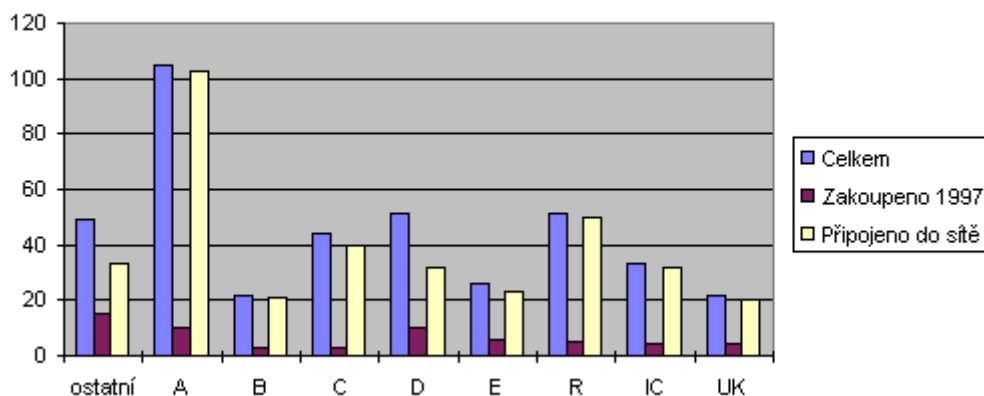
Připojení jednotlivých lokalit

Počítače

V roce 1997 bylo nakoupeno a nainstalováno asi 60 nových počítačů typu PC a další související zařízení, jako jsou tiskárny, skenery. Z těchto počítačů bylo připojeno do sítě okolo 90 %. Asi 100 stávajících počítačů bylo přebudováno z dnes již pro mnohé účely nevyhovujících modelů 386 a 486 na Pentium. Tímto procesem prošly též počítačové učebny. Celkový počet počítačů připojených do sítě OU se tak zvýšil asi na 400.

PC na Ostravské univerzitě

Ediční středisko

Ediční středisko zajišťuje kopírování větších nákladů, zhotovování brožur, skript, jejich vazbu kroužkovou, šitou i lepenou. Na kopírovacím stroji Toshiba a rozmnožovacím stroji Utax vytisklo 700 000 stran formátu A4, což představuje asi 28 000 stran skript a různých brožur.

Audiovizuální centrum

Centrum spolupracovalo na projektech s katedrami pedagogiky, výtvarné výchovy, hudební výchovy a jinými, zajišťovalo natáčení společenských akcí OU, připravilo filmové prezentace fakult do WWW informačního systému. V rámci koncepce postupné digitalizace byl ukončen pronájem dnes již zastaralé analogové videotechniky a zahájen provoz počítačové digitální audiovizuální střížny.

Nové služby

Ve spolupráci s univerzitní knihovnou byl instalován do sítě OU CD-ROM server, který umožňuje současný přístup uživatelů k titulům na CD-ROM. V současné době jsou knihovnou vystaveny tituly jako: Česká národní bibliografie, Encyclopaedia Britannica, Kdo je kdo nebo digitalizovaný Ottův slovník naučný.

Pro možnost výroby vlastních jak počítačových CD-ROM, tak v klasickém audio formátu bylo zprovozněno zapisovací zařízení CD ROM.

Informační centrum zahájilo provoz školicího střediska vybudovaného koncem roku 1996. Pracoviště je vybaveno osmi počítači a probíhá zde nejen školení uživatelů, ale též některé prezentační akce. Školení je pořádáno pro uživatele z řad pedagogů a zaměstnanců OU a probíhá v oblastech: Práce s PC, Windows 95, MS Word, MS Excel a Internet - elektronická pošta a služby sítí.

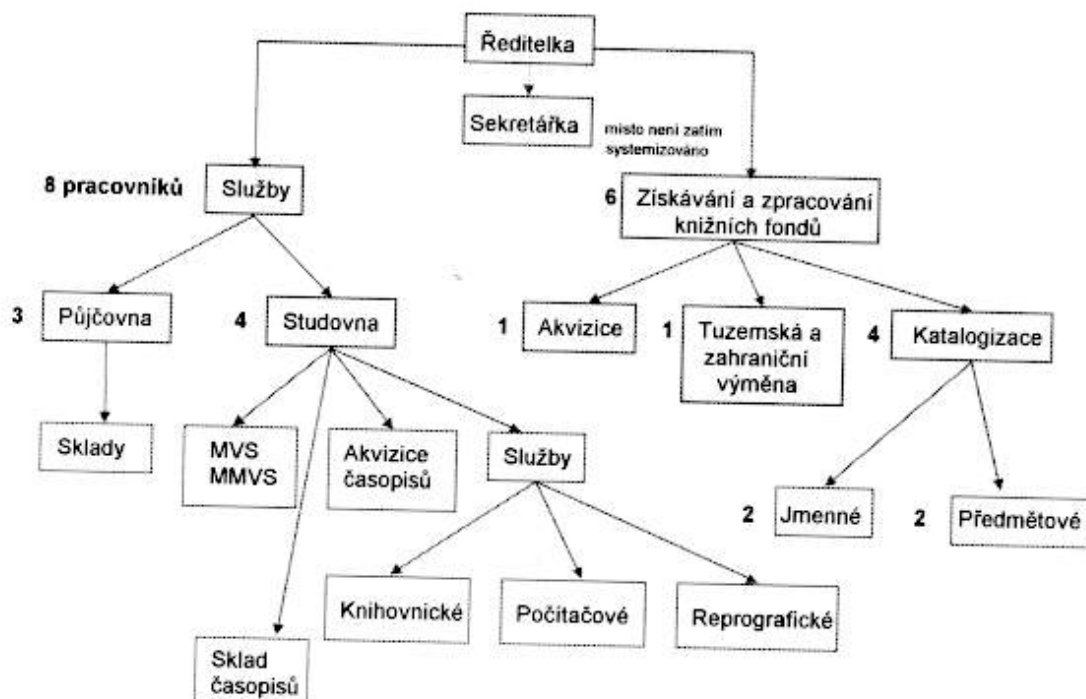
Do sítě OU byla nainstalována modemová centrála, která komukoliv umožní připojení komutovanou linkou přes telefon do univerzitní sítě.

Univerzitní knihovna

Mgr. Jana Trávníčková

Struktura knihovny

Schéma znázorňuje organizační strukturu univerzitní knihovny včetně počtu pracovníků:

Celkový počet zaměstnanců je 15.

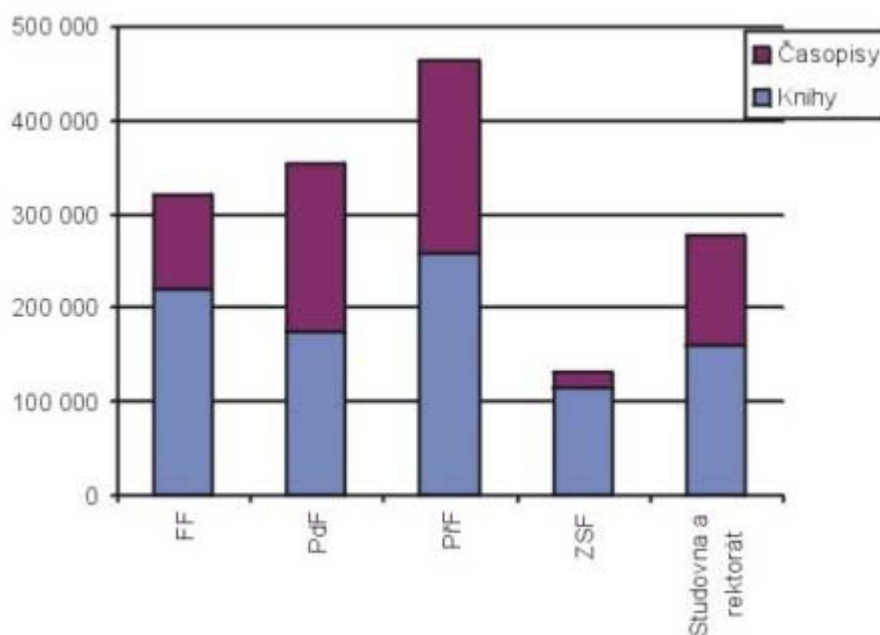
Financování knihovny

Srovnání finančních prostředků na nákup KF s přírůstky v letech 1990 - 1997

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Počet v 1000 Kč	1300	1300	1000	1150	7300	6000	1800	1710
	0	0	0	0			0	9
Počet přírůstků	6757	6161	7522	4210	6445	3350	8004	5500

Struktura čerpání dotace na nákup knihovního fondu v roce 1997

	<i>FF</i>	<i>PdF</i>	<i>PřF</i>	<i>ZSF</i>	<i>Studovna a rektorát</i>	<i>Celkem</i>
Knihy	220199	175366	257955	114500	161175	929195
Časopisy	100070	179047	206792	16114	117102	619125
Celkem	320269	354413	464747	130614	278277	1.548330

Průměrná cena naučných publikací na knižním trhu v letech 1995-1997:

1995 - 150 Kč

1996 - 250 Kč

1997 - 350 Kč

Prostorové podmínky

Půjčovna na Bráfově ulici pracuje v prostorově i hygienicky nevyhovujících podmínkách, které vyřeší až přestěhování do nové budovy UK. Kromě studoven a pracoven na Ostrčilově ulici je knihovní fond rozmístěn v dalších skladištích:

Přehled skladů UK:

Časopisy:

1. sklad archivu OKD Michálkovice: 20000 svazků staré časopisy sign. 1-300 do r.1975 (výběrově)
2. sklepní prostory Reální 5: 40000 svazků staré časopisy sign. 300 -konec r.1985 (výběrově)
3. sklepní prostory Bráfova 7: 2000 svazků staré časopisy k vyřazení

Knihy:

4. sklad Bráfova 5: 10000 svazků
5. sklad Bráfova 7: 50000 svazků
6. sklad Ostrčilova 19: 8000 svazků

Automatizace knihovnických agend

Projekt "Informatizace univerzitní knihovny (etapa 1996 - vybudování centrální knihovny) definuje cílový model knihovnického informačního systému (KIS), specifikuje jednotlivé kroky - fáze řešení a také harmonogram postupů prací. V souladu s ním proběhla v roce 1997 druhá fáze zprovoznění KISu. Vzhledem k lokalizaci centrálního pracoviště UK (Ostrčilova ul.) bylo zprovozněno mikrovlnné propojení lokální sítě UK a IC, tím byl umožněn pracovníkům knihovny i uživatelům studovny přístup do univerzitní sítě a následně do

Internetu.

Od dubna 1997 probíhá katalogizace nových knih Tinlibem. Knihy jsou nově identifikovány etiketami s čárovým kódem přírůstkového čísla. K tomu účelu byl zprovozněn program tisku etiket na laserové tiskárně. Ke snímání čárového kódu používá jmenná katalogizace 2 scannery. Pro počáteční náběh Tinlibu bylo zajištěno generování katalogizačních lístků jmenného, předmětového a místního katalogu včetně tisku na jehličkové tiskárně. Do konce roku bylo katalogizováno 5500 nových přírůstků. Přístup k prohlížení katalogu Tinlibu modulem OPAC je zprovozněn ve studovnách, půjčovně a pomocí telnetu odkudkoliv v Internetu.

Technické vybavení knihovny bylo v průběhu roku posíleno o 3 nové PC, 3 starší počítače Macintosh, 4 inkoustové tiskárny, stolní scanner A4, 2 ruční scannery čárového kódu. Původních 6 počítačů bylo upgradováno výkonnějším procesorem, větším HD 1.7 GB, operační paměti 16 MB a připojením CD-ROM a zvukové karty. Zprovozněn byl síťový CD-ROM server AXIS.

Postupně je doinstalován potřebný SW : Windows, Word, Excel, Win 95, P - mail a navigátor Netscape.

IC zajistilo proškolení knihovnic v základech používání nainstalovaného SW . V knihovně je používán Word, k odesílání zpráv P - mail, běžně pracuje se zdroji v Internetu a s CD-ROMy.

Pro uživatele knihovny jsou v hlavní studovně zřízeny nové nabídky.

- * na 3 počítačích Macintosh lze hledat zdroje informací v Internetu
- * lze prohlížet OPACem databázi Tinlibu
- * pracovat s lokální CD-ROM mechanikou
- * vyhledávat na síťovém CD-ROM informace České národní bibliografie, Encyklopedie Britanica a Ottovy encyklopedie
- * lze používat stolní scanner
- * k dispozici je výukový program angličtiny Langmaster na CD-ROMu

Doplňování a aktualizace knihovních fondů

Doplňování fondu UK probíhá na základě návrhů pedagogů a výběrem publikací z nabídky knižního trhu. Mimo tento nákup je knihovní fond obohacován formou výměny publikací z produkce OU jak se zahraničními (deponovány na katedrách podle oborů), tak tuzemskými (zapsány do fondu) partnery a dary.

Přírůstek za rok 1997 činí 5500 svazků, z toho výměnou bylo získáno 107 svazků, darem 1 480 svazků.

Finanční prostředky jsou čerpány z 1/3 na nákup periodik, ze 2/3 na doplňování knižního fondu. Zahraniční literatura tvoří 45 % nákupu.

Při aktualizaci knihovního fondu bylo vyřazeno 19.411 svazků opotřebované a multiplikční literatury.

Knihovní fond	1996	1997
Počet knihovních jednotek	207.827	193.916
Počet titulů periodik	230	315
z toho tuzemských	138	235
zahraničních	92	80
Prostředky pro nákup knihovních jednotek (v Kč)	1.875.512	1.710.980
Přírůstek knihovních jednotek	8.004	5.500

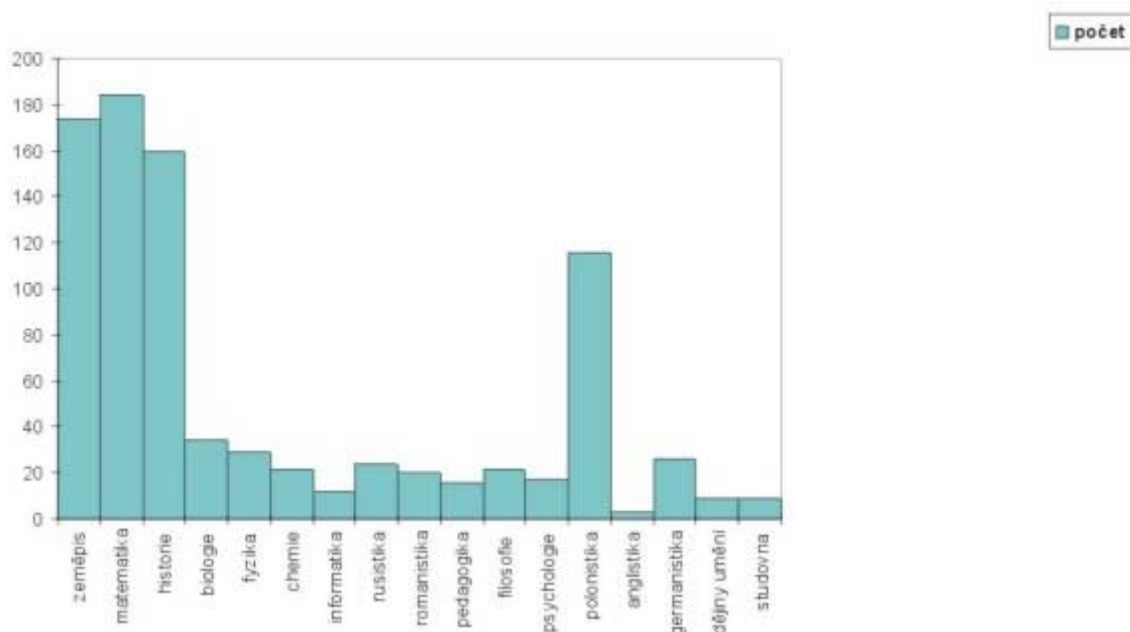
Katalogizace publikací

Začátkem dubna r.1997 přikročila knihovna OU ke katalogizaci publikací v knihovnickém informačním systému TINLIB. Od této chvíle jsou průběžně katalogizovány všechny nové přírůstky knih a ke konci roku 1997 je zpracováno asi 4800 knihovních jednotek. Pracovnice katalogizace se musely proškolit a osvojit si znalosti anglo-amerických katalogizačních pravidel AACR 2, znalost ovládání počítače a práce s modulem Katalog v systému TINLIB. Absolvování několika školení na Univerzitě Karlově v Praze, Informačním centru OU a SVK Ostrava.

Pro věcnou katalogizaci byla využita možnost zakoupení databáze předmětových hesel a výrazů tezauru ze Státní vědecké knihovny v Ostravě. Tento fakt velmi urychlil zpracování literatury a usnadnil také uživatelům obou knihoven vyhledávání literatury podle tématu.

Statistika zahraniční výměny:

zeměpis	174
matematika	184
historie	160
biologie	34
fyzika	29
chemie	22
informatika	12
rusistika	24
romanistika	20
pedagogika	16
filosofie	22
psychologie	17
polonistika	116
anglistika	3
germanistika	26
dějiny umění	9
studovna	9

V roce 1997 bylo partnerům odesláno 1008 publikací vydaných Ostravskou univerzitou.

Služby Univerzitní knihovny

UK Ostravské univerzity slouží potřebám vyučujících, zaměstnancům a studentům OU denního i distančního studia, v menší míře i veřejnosti. Její fondy jak knižní, tak časopisecké mají široký záběr vědních oborů zaměřených na potřeby čtyř fakult Ostravské univerzity.

Knihovní fond ve studovně je rozdělen tematicky do tří studoven: přírodovědné, humanitní a jazykovědné a v roce 1998 bude přestěhován do nových oborových studoven na jednotlivých fakultách.

Ve studovně je umožněn uživatelům přístup a práce v Internetu, prohlížení CD-ROMů a používání scanneru.

Přehled statistických ukazatelů v roce 1997

1996 1997

Výpůjčky celkem	57.263	58.050
z toho absenční	42.389	41.330
prezenční	14.874	16.720
Počet uživatelů knihovny	4.490	4.580
Počet návštěv knihovny celkem	66.118	66.121
Meziknihovní výpůjční služby celkem	336	287
z toho jiné knihovně	33	40
z jiné knihovny	280	247
Mezinárodní výpůjční služba	23	40
Počet získaných publikací ze zahraničních knihoven	836	987
Publikace vydané OU zaslané zahraničním knihovnám.	963	987
tuzemským knihovnám	107	107

Ústav pro výzkum a aplikace fuzzy modelování

Doc. Ing. Vilém Novák, DrSc.

Zaměření ústavu:

Ústavu pro výzkum a aplikace fuzzy modelování má celouniversitní charakter, není však právním subjektem a je formálně podřízen rektorovi. Činnost ústavu je vymezena statutem, který byl schválen senátem Ostravské university v září 1996. Ústav je dislokován v prostorách přírodovědecké fakulty Ostravské university na ul. Bráfova 7.

Hlavním předmětem činnosti ústavu je rozvoj teorie a aplikací tzv. *fuzzy modelování*, tj. speciálních matematických metod, které jsou schopny v sobě zahrnovat možnosti práce s nepřesně zadanou informací (zpravidla v přirozeném jazyce), rozhodování, učení se a optimalizace. Ve světě se uvedená problematika zahrnuje pod pojem tzv. *soft computing*.

V r. 1997 pracovali v ústavu tyto pracovníci:

Doc. Ing. Vilém Novák, DrSc.

Prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.

Doc. RNDr. Jaroslav Ramík, CSc.

RNDr. Renata Smolíková

Ing. Antonín Dvořák

Mgr. Radim Bělohlávek

Monika Javorská

Kromě toho jako pomocná síla v civilní vojenské službě v ústavu pracují Ing. David Jedelský a od 1. 9. 1997 Mgr. Michal Holčapek. Monika Javorská je na částečný úvazek sekretářkou ústavu.

V souladu se stanovenými cíly se v r. 1997 se práce ústavu zaměřila jak na teoretickou vědeckou práci, která vyústila v řadu publikací, tak na vývoj specializovaného software, který ponese označení LFLC (Linguistic Fuzzy Logic Controller). Systém se však neomezuje jen na řízení, ale je zaměřen širěji na fuzzy modelování včetně využití neuronových sítí, genetických algoritmů a metod optimalizace ve fuzzy matematickém programování.

V rámci teoretické práce jsme zavedli předběžné publikace v podobě interních Research Reports (viz seznam). Tyto reporty slouží k vzájemné informovanosti a jsou distribuovány jak v rámci ústavu, popř. školy, tak také rozesílány na různá pracoviště mimo universitu (např. laboratoř FLLL, Johannes Kepler Universitat, Linz, Università degli Studi di Napoli, University of Gent aj.).

Přehled publikací za rok 1997

[1] Bělohlávek, R.: Backpropagation for interval patterns. Journal on Neural & Mass-Parallel Comp. and Inf. Systems, **3**(1997), 335-346.

[2] Bělohlávek, R.: Multilayer neural networks with fuzzy signals - adaptation and some remarks. Proc. of VIIth IFSA World Congress, Prague, Academia, Prague 1997, Vol. II, 537-542.

[3] Bělohlávek, R.: Feedforward networks with fuzzy signals. Int. J. of Advanced Computational Intelligence (odesláno k recenzi).

[4] Bělohlávek, R. and V. Novák : Learning linguistic context for linguistic oriented fuzzy control. Proc.

FUZZ-IEEE'97, Barcelona, 1167-1172.

- [5] Bělohlávek, R. and I. Chajda : A polynomial characterization of congruence classes. Algebra Universalis, **37**(1997), 235--242.
- [6] Bělohlávek, R. and I.Chajda: Congruence Properties in Single Algebras. Discuss. Math. **17**(1997), 67-78.
- [7] Dvořák, A.: Computational Properties of Fuzzy Logic Deduction. In: Reusch, B.(Ed.): Computational Intelligence. Theory and Applications. Proc. Conf. 5th Fuzzy Days Dortmund, Springer-Verlag 1997, 189-196.
- [8] Dvořák, A.: On Linguistic Approximation in the Frame of LFLC, Proc. VIIth IFSA World Congress Prague, Academia 1997, Vol. I, 413-417.
- [9] Dvořák, A.: On Linguistic Approximation in the Frame of Fuzzy Logic Deduction. Int. J. of Advanced Computational Intelligence (odesláno k recenzi).
- [10] Dvořák, A., D. Jedelský a J. Kostra: The Fields of Degree Seven over Rationals with a Normal Basis Generated by a Unit, Mathematica Slovaca 1998.
- [11] Gottwald, S. and V. Novák: On the Consistency of Fuzzy Theories. Proc. of VIIth IFSA World Congress, Prague, Academia, Prague 1977, Vol. I, 168-171.
- [12] Gottwald, S. and V. Novák: Consistent Fuzzy Theories and Related Results. Int. J. of General Systems (odesláno k recenzi).
- [13] Mesiar, R. and V. Novák: On Fitting Operations. Proc. of VIIth IFSA World Congress, Prague, Academia, Prague 1977, Vol. I, 286-290.
- [14] Močkoř, J. and R. Smolíková: Categories of fuzzy automaton. Proc. VIIth IFSA World Congress Prague, Academia 1997, Volume II, 237-242.
- [15] Novák, V. and R. Smolíková: Elaboration of Learned Linguistic Descriptions in the Frame of LFLC, Proc. of the 2nd Int. ICSC Symposium on Soft Computing SOCO 97, Nimes, France, 210-216.
- [16] Novák, V.: Evaluating Linguistic Expressions and Their Role in the Design of the Fuzzy Control Strategy. 2nd Int. Symposium on Fuzzy Logic and Applications 1997, ICSC Academic Press, Canada/Switzerland 1997, 89-94.
- [17] Novák, V.: Open Theories, Consistency and Related Results in Fuzzy Logic. Int. J. of Approximate Reasoning 1997 (v tisku) .
- [18] Novák, V. and I. Perfilieva: On Logical and Algebraic Foundations of Approximate Reasoning. Proc. FUZZ-IEEE'97, Barcelona, 693-698.
- [19] Novák, V. and I. Perfilieva: On Model Theory in Fuzzy Logic in Broader Sense. Proc. Int. Conference EUFIT'97, Verlag Mainz, Aachen 1997, 142-147.
- [20] Novák, V. and I. Perfilieva: Evaluating Linguistic Expressions and Functional Fuzzy Theories in Fuzzy Logic. In: L. A. Zadeh and J. Kacprzyk (eds.): Computing with Words in Systems Analysis. Springer-Verlag, Heidelberg 1998.
- [21] Příbyl, P. and V. Novák: Multiparameter-Optimized Ventilation of City Tunnel. Proc. 2nd Int. Conf. Tunnel Control and Communication, Amsterdam 1997.

- [22] Ramík, J.: Fuzzy Goals and Fuzzy Alternatives in Goal Programming Problems. Proc. of VIIth IFSA World Congress, Prague, Academia, Prague 1977, Vol. III, 39-42.
- [23] Ramík, J. and M. Vlach: Strong Pareto optimality of compromise decision in multi-criteria analysis. Research Report IS-RR-97-0018F, Jaist, Hokuriku 1997.
- [24] Ramík, J. and M. Vlach: Linear programming with inexact coefficients. Research Report IS-RR-97-0019F, Jaist, Hokuriku 1997.
- [25] Ramík, J. and M. Vlach: Pareto-optimality of compromise decisions. Fuzzy Sets and Systems 1998
(odesláno k recenzi).

Některé práce byly v předběžné podobě připraveny už v r. 1996, avšak vyšly až v r. 1997. Práce [11-13, 18-20, 23-25] byly vytvořeny v rámci mezinárodní spolupráce se SRN, Slovenskem, Ruskem a Japonskem. Práce [10] byla vytvořena v rámci spolupráce s katedrou matematiky Ostravské university.

Série "Research Reports ÚVAFM"

- RR1: Novák, V.: Formal Theories in Fuzzy Logic, 1997
- RR2: Novák, V.: Open Theories, Consistency and Related Results in Fuzzy Logic, 1997
- RR3: Novák, V., R. Smolíková: Elaboration of Learned Linguistic Descriptions in the Frame of LFLC, 1997
- RR4: Bělohávek, R.: Backpropagation for Interval Patterns, 1997
- RR5: Bělohávek, R., I. Chajda: A Polynomial Characterization of Congruence Classes, 1997
- RR6: Močkoř, J.: General Fuzzy Decision Systems, 1997
- RR7: Močkoř, J.: Construction and Errors Estimation of Locally Linear Fuzzy Models, 1997
- RR8: Močkoř, J.: Fuzzy and Non-Deterministic Automata, 1997

Všechny Research Reporty jsou nebo budou publikovány v odborných recenzovaných časopisech, popř. jako samostatné kapitoly v knihách nebo ve sbornících mezinárodních konferencí.

V r. 1997 byly dále podepsány kontrakty na následující knižní publikace:

47. Novák, V., I. Perfilieva, J. Močkoř: Mathematical principles of Fuzzy Logic: From Theory to Applications. Kluwer.
48. Novák, V., I. Perfilieva (editoři): Discovering World with Fuzzy Logic: Perspectives and Approaches to Formalization of Human-Consistent Logical Systems. Springer-Verlag.

Publikace [2,4,7,8,11,13-16,18,19,21,22] byly zároveň prezentovány ústně na zahraničních vědeckých konferencích. Kromě toho organizujeme v období semestrální výuky seminář z fuzzy modelování, na kterém jsou prezentovány výsledky výzkumu.

Pracovníci ústavu jsou pravidelnými recenzenty odborných a referátových časopisů (Zentralblatt fur Mathematik, Mathematical Reviews). V r. 1997 jsme recenzovali celkem 36 článků, oponovali jsme 1 habilitaci a jedno profesorské jmenovací řízení. Pracovníci ústavu přednesli celkem 6 přednášek na zahraničních universitách (Itálie, Rusko a Japonsko). Zahraničním hostem ústavu byla Prof. I. G. Perfilieva (Státní akademie Ruska, Státní Moskevská universita).

Řešené projekty nebo spolupráce v r. 1997:

- Projekt MŠMT VS 96037 na zřízení ústavu. Projekt je plánován na l. 1996-2000.
- Grant GA AV ČR A1086501 "Algebraické metody ve fuzzy logice se zaměřením na rozhodování a řízení". Grant byl v r. 1997 ukončen.
- Grant GA ČR 201/96/0985 "Metody učení ve fuzzy expertním systému pro řízení a rozhodování". Grant je plánován na l. 1996-1998.
- Spolupráce na projektu EU COST, akce 15 "Many-Valued Logics for Computer Science Applications".
- Interní grant PřF "Optimalizace algoritmů fuzzy regrese a jejich integrace do systému LFLC".
Interní grant OU "Otázky algoritmické verifikovatelnosti Petriho sítí a diskretních neuronových sítí".

Ústav pro regionální studia

prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.

1. Organizační činnost:

V roce 1997 pokračovalo budování pracoviště. Byl položen základ příruční knihovny Ústavu. Pracovníci Ústavu začali připravovat informační databázi autorů, kteří svou literární tvorbou jsou spjati s regionem Slezska a severní Moravy. Byl přijat další pracovník Mgr. Zdeněk Smolka, který byl vedle badatelských úkolů pověřen organizační prací v Ústavu. Z prostředků Ústavu byly zakoupeny knižní fondy pro odbornou činnost Ústavu.

2. Badatelská činnost:

Členové v roce 1997 systematicky pracovali na dílčích badatelských úkolech, které vycházejí z vědeckého programu Ústavu. Během roku publikovali dílčí výsledky své badatelské práce nebo referovali o nich na vědeckých konferencích. Tematicky byla badatelská činnost zaměřena k otázkám vývoje české literatury v regionu Slezska a severní Moravy, k problematice čtenářské recepce regionální literatury, k úloze literárních časopisů v regionu po roce 1945, starší české literatuře ve Slezsku. Vymezení regionu jako daného modelu a regionu jako zdroje názoru či vnímání světa. Tyto teoretické poznatky byly aplikovány na dílo spisovatelských osobností (J. Strnadel, J. Glazarová, M. Podešvová, O. Filip, V. Závada aj.).

3. Personální složení Ústavu:

prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc. - ředitel
doc. PhDr. Svatava Urbanová, CSc. - zástupce ředitele
PaedDr. Iva Málková, Dr.
PhDr. Petr Hora
Mgr. Libor Magdoň
Mgr. Jan Malura
Mgr. Pavel Kosek
Mgr. Martin Tomášek

4. Vědecká konference:

Ústav připravil také svou první vědeckou konferenci s mezinárodní účastí na téma Literatura v regionu, její literárněvědný výklad a hodnocení. Konference se konala ve dnech 26. a 27. listopadu 1997 a měla velmi pozitivní ohlas v odborné veřejnosti. Na konferenci referovali **všichni členové Ústavu a také odborníci z jiných vědeckých pracovišť a vysokých škol u nás i v zahraničí.**

Z odborníků z ČR se zúčastnili konference:

PhDr. Vladimír Macura, DrSc. - ředitel Ústavu pro českou literaturu AV ČR v Praze
prof. PhDr. Eduard Petruš, DrSc. - proděkan Filozofické fakulty UP v Olomouci
PhDr. Jiří Hájek, CSc. - vedoucí literárního oddělení Moravského muzea v Brně
doc. PhDr. Viktor Viktora, CSc. - prorektor Západočeské univerzity
PhDr. Zdeněk Pešat, DrSc. - vědecký pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR v Praze
Mgr. Libor Pavera - odborný asistent Slezské univerzity v Opavě
Mgr. Libor Martínek - odborný asistent Slezské univerzity v Opavě

Ze zahraničních účastníků:

prof. Dr. hab. Eduard Rosner - Slezská univerzita v Katovicích, filiálka v Těšíně (Polsko)

prof. Dr. hab. M. Nowakowska- Slezská univerzita v Katovicích (Polsko)

Mgr. Kirsti Dubeck - Univerzita v Lipsku (Německo).

Členové Ústavu referovali na konferenci na tato témata:

prof. J. Svoboda: Regionální téma v literárních dějinách

doc. S. Urbanová: K regionálnímu aspektu v literatuře

dr. I. Málková: Časopis Červený květ a poezie V. Závady

Mgr. L. Magdoň: Spisovatelská osobnost O. Filipa

PhDr. P. Hora: Polský časopis Gwiazdka Czeszińska - literární a jeho národnostní aspekty

Mgr. J. Malura, Mgr. P. Kosek: Projekt edice barokního autora J.J.Božana

Mgr. M. Tomášek: Naturalismus v české literatuře a jeho pronikání do literatury regionu Slezska a severní Moravy

Ústav připravil sborník vědeckých prací, kde budou publikovány referáty a diskusní příspěvky, které na konferenci odezněly. Sborník bude obsahovat teoretické literárněhistorické studie věnované problematice nejen regionu Slezska a severní Moravy, ale i regionalistice v širším významu jako fenoménu literární a kulturní tvorby.

5. Oponentní řízení:

Dne 9.12.1997 se konalo oponentní řízení, které zhodnotilo práci Ústavu za rok 1997 - hlavními oponenty odborné činnosti Ústavu byli:

prof. PhDr. Eduard Petřů, DrSc.

doc. PhDr. Aleš Haman, DrSc.

Oponentního řízení se také zúčastnil PhDr. Vladimír Macura, DrSc. - ředitel ústavu pro českou literaturu AV ČR v Praze, který zastupoval vědeckou radu MŠ a byl současně předsedou oponentní rady. Dále se oponentního řízení zúčastnil doc. PhDr. Peter Zajac, DrSc. - ředitel Ústavu pro slovenskou literaturu SAV v Bratislavě, prof. PhDr. Jaroslav Hubáček, CSc. - děkan FF OU, doc. PhDr. Jaroslav Pleskot, - katedra české literatury FF OU.

Oponentní řízení bylo úspěšné a odborná komise doporučila pokračovat i v roce 1998 v plnění vědeckého programu Ústavu.

Na poradě Ústavu 16.12.1997 byly podněty z oponentního řízení analyzovány a rozpracovány do dílčích úkolů jednotlivých členů.

Filozofická fakulta

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Reální 5, 701 03 Ostrava 1
tel.: 069/611 3121, fax: 069/611 3009

Prof. PhDr. Jaroslav Hubáček, CSc.
děkan

Doc. PhDr. Lumír Dokoupil, CSc.

Doc. PhDr. Zdeňka Kalnická, CSc.

PaedDr. Iva Málková, Dr.

Proděkané

Doc. PhDr. Miroslava Kyselá, CSc.

předsedkyně akademického senátu

PaedDr. Jaroslav Kozelský

tajemník

Rok 1997 byl šestým rokem Filozofické fakulty Ostravské univerzity (FF OU), v němž po volbě Akademickým senátem nastoupil 1. říjnamo funkce nový děkan spolu s třemi proděkany.

V souvislosti s opatřeními ve finančním dotování nebyl na fakultě otevřen žádný nový studijní obor. Zájem se soustředoval na kvalitu pedagogické a vědecké práce, zejména na dva obory doktorandského studia (polský jazyk, hospodářské a sociální dějiny) a na akceleraci kvalifikačního růstu pedagogů. Ve stočlenném sboru interních učitelů přibyli 3 docenti, 1 kandidát věd a 4 absolventi doktorandského studia (Dr.). V doktorandském studiu zůstalo zapojeno celkem 21 učitelů.

Z přihlášených 3832 uchazečů o studium bylo do 1.ročníku přijato 314 studentů, celkově studovalo na FF OU 1230 studentů v 5 magisterských oborech učitelských (pro střední školy v 28, pro základní školy v 10 kombinacích), ve 3 oborech magisterského studia neučitelského, v 8 oborech studia bakalářského a ve 2 oborech studia doktorandského. V souladu s dlouhodobou koncepcí pokračovalo snižování čtyřletého magisterského studia učitelství pro základní školy ve prospěch zvyšování počtu studentů pětiletého magisterského studia učitelství pro střední školy a pro neučitelské obory.

Značná pozornost byla věnována rozvoji studentské odborné tvůrčí činnosti. Úspěšně proběhly studentská Soutěž o nejlepší esej a 13 studentských vědeckých konferencí (předneseno celkem 132 referátů) včetně celostátní studentské konference v oboru český jazyk se zastoupením univerzit Karlovy, Masarykovy, Palackého a Slezské.

Zlepšila se situace v oblasti řešených grantových úkolů, jichž bylo celkem 22 (7 Grantové agentury ČR, 9 Fondu rozvoje vysokých škol, 6 ostatních). Na r. 1998 bylo podáno 20 grantových projektů, úkolem zůstává aktivizace účasti na grantech zahraničních.

V publikační činnosti se dařilo posilovat vydávání původních odborných prací a omezovat vydávání skript. V edici Spisů vyšlo 13 monografií, mimo jiné: M. Honszy *Heinrich Boll*, P. Demetze *České slunce, moravský měsíc*, A. Ablamowicze *Francouzský román mezi dvěma světovými válkami*, K. Schulze *Pochvaly svatých patronů českých*, M. Myšky *Rytíři průmyslové revoluce*, K. Kadlubiece *Polská národní menšina v České republice*, H. Záškodné *Děti, mládež a drogy na území města Ostravy*, D. Davidové a kol. *Mluvená čeština na Moravě*, T. Siwka *Česko-polská etnická hranice*, 8 sborníků a 7 titulů skript. K publikační činnosti patří i 190 odborných statí (z toho 50 v zahraničí), 85 recenzí, 55 článků populárně vědeckých, 242 článků v denním tisku, 132 překladů, 35 scénářů aj.

Byly uspořádány 4 vědecké konference s mezinárodní účastí: Regionální literatura, její výklad a hodnocení, VI. setkání polonistů, Russkij jazyk v sfere biznisa a Zkušenosti tří generací Čechů, Slováků a Poláků, dále 9 speciálních seminářů.

FF OU má uzavřeno 8 dohod o spolupráci se zahraničními institucemi, jsou to: Fakulta humanitních věd Univerzity M. Bela (Banská Bystrica), Institut moderních jazyků a literatury Univerzity A. Mickiewicze (Poznaň), Institut pro systematickou teologii (Aarhus, Dánsko), Filologická fakulta Sankt-Petrburgské univerzity (Rusko), Filologická fakulta Slezské univerzity (Katovice), Filozofická fakulta Opolské univerzity (Opole), Spolek pro podporu katedry germanistiky na FF OU (Effretikon, Švýcarsko) a Filozofická fakulta Paedagogische Hochschule (Erfurt/Muhlhausen, Německo). 46 pracovníků FF OU se účastnilo 24 konferencí a 5 sympozií v zahraničí (s 59 vystoupeními), 7 dlouhodobých studijních pobytů, bylo uspořádáno 9 výjezdů studentů do zahraničí, fakultu navštívilo 23 zahraničních profesorů.

FF OU rozšířila své prostorové vybavení: byla dokončena a předána půdní vestavba na Reální ulici (do ní byl přestěhován děkanát). V závěru roku se podařilo získat za přijatelných podmínek pronájem objektu na Zelené ulici č.73 (bývalá obchodní akademie), kam byly přestěhovány katedra romanistiky a Francouzské centrum. Tím se zlepšily prostorové podmínky nejen pro FF.

Úkoly pro nejbližší budoucnost jsou: zachovat odborné a pedagogické dispozice i při omezeném finančním zabezpečení, dále podporovat vědeckopedagogickou kvalifikaci pracovníků fakulty a rozvíjet tvůrčí odbornou činnost studentů, připravit obsahově i organizačně přechod na kreditní systém studia, v plánované spolupráci s odborníky z USA připravit kurs politologie, obnovit akreditaci ke zřízení doktorandského studia na katedře české literatury, připravit a dle možnosti otevřít Univerzitu 3.věku.

Studijní obory

Bakalářské studium

- dějiny umění
- angličtina pro hospodářskou sféru a cestovní ruch
- němčina pro hospodářskou sféru a cestovní ruch
- ruština pro hospodářskou sféru a cestovní ruch
- sociální práce s profesním poradenstvím
- španělština pro hospodářskou sféru a cestovní ruch
- historie
- literární věda a dokumentace literatury

Magisterské studium

- učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro 2. stupeň ZŠ (angličtina, němčina, dějepis, čeština, polština, ruština)
- učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro střední školy (angličtina, čeština, dějepis, francouzština, němčina, polština, španělština, základy společenských věd, jednooborová čeština s rozšířeným literárněvědným zaměřením, jednooborová čeština s rozšířeným žurnalistickým zaměřením)
- historie
- polonistika
- sociální práce s poradenským zaměřením

Doktorandské studium

- hospodářské a sociální dějiny

- polský jazyk

Celoživotní vzdělávání

- dálkové studium (angličtina, profesní poradenství)
- rozšiřující studium (němčina, výchovné poradenství)

Přehled kateder a pracovišť fakulty

Katedra českého jazyka

Katedra české literatury, literární vědy a dějin umění

Katedra polonistiky a folkloristiky

Katedra rusistiky

Katedra historie

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Katedra germanistiky

Katedra romanistiky

Katedra psychologie

Katedra filozofie

Katedra cizích jazyků

Ústav pro výzkum polského etnika

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta

Dvořákova 7

701 03 Ostrava

tel. 069/611 82 30

Prof. RNDr. Karel Kapoun, CSc.

děkan

Doc. RNDr. Jaroslav Libicher, CSc.

Doc. RNDr. René Adámek

PaedDr. Milena Frydrychová

proděkani

PhDr. Milena Kurelová, CSc.

předsedkyně akademického senátu

Ing. Jana Poloková

tajemnice

Dnešní Pedagogická fakulta Ostravské univerzity má své kořeny ve Vyšší pedagogické škole, která se otevřela pro studenty v Opavě roku 1953, tedy před 45 lety. Tato škola připravovala učitele základních škol ve dvouletém studijním období; tím bylo zčásti dosaženo toho, aby učitel měl vysokoškolské vzdělání. Po přemístění školy do Ostravy v roce 1960 vznikl Pedagogický institut a poté samostatná Pedagogická fakulta; při vzniku Ostravské univerzity se stala její součástí. Všechna tato školská zařízení již poskytovala budoucím učitelům plnohodnotné vzdělání.

Pedagogická fakulta se stala počátkem devadesátých let zdrojem pro vznik Ostravské univerzity - především jejích fakult přírodovědecké a filozofické. Od této doby se vyvíjela ve stabilizovanou fakultu, která je zaměřena na výchovu a vzdělávání v oborech učitelství pro 1. stupeň základních škol, učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy, umělecko-pedagogické studium výtvarných a hudebních oborů, vychovatelství a další. Kromě těchto bakalářských a magisterských studií je akreditováno doktorandské studium v oboru "hudební teorie a pedagogika". Fakulta nabízí i kurzy celoživotního vzdělávání, jako jsou speciální pedagogika, školský management, výchovné poradenství, kultura řeči a umění komunikace. O studium na Pedagogické fakultě OU je tradičně velký zájem, počet přihlášených mnohonásobně překračuje možnosti fakulty. Celkový stav posluchačů řádného studia je 2297, z toho denního studia 1197, dálkového a distančního studia 1086 a doktorandského studia 14. V mimořádných formách studia na Ústavu celoživotního vzdělávání a rozvoje studuje 667 posluchačů.

Na fakultě působí na 11 katedrách a 2 ústavech 120 učitelů, z toho přes 30 % docentů a profesorů. Někteří z nich pracují na částečný úvazek. Na fakultě učí i externí učitelé, kterých je více než 100. Administrativa není rozsáhlá ani na děkanátě, ani na katedrách.

Katedra pedagogiky, Ústav pro alternativní školství i ostatní katedry neustále rozvíjejí různé formy studia a věnují svým studentům náležitou pozornost a péči. Koncem roku bylo založeno na katedře technické a pracovní výchovy oddělení vzdělávacích technologií, čímž byly formálně vytvořeny podmínky pro rozvoj tolik potřebného oboru. Velká pozornost je věnována pedagogickým praxím na tzv. fakultních školách, mezi něž patří vybrané školy základní i střední.

V dubnu roku 1997 Akademický senát fakulty zvolil nového děkana, který byl do funkce ustaven 1. října spolu s novými proděkany. Rovněž byla ustavena nová vědecká rada fakulty,

kteřá má nyní 24 členy, z toho dva ze zahraničních univerzit (Univerzita Opole, Univerzita Konstantina Filozofa v Nitře).

Samozřejmostí každodenního života fakulty je velmi úzká spolupráce s ostatními fakultami univerzity: Filozofickou, Přírodovědeckou i Zdravotně sociální. Neustále se rozvíjejí a prohlubují kontakty i s ostatními pedagogickými fakultami v České republice.

Nedílnou součástí práce učitelů a studentů je umělecká, odborná a vědecká činnost. V roce 1997 řešili učitelé a studenti celkem 18 projektů, z toho dva v rámci projektů GAČR, jednoho v rámci projektů GA AV ČR, osmi projektů FRVŠ, šesti projektů IGS a jednoho projektu Nadace Jana Husa.

Učitelé Pedagogické fakulty OU vedle recenzí, popularizačních článků a výzkumných zpráv prezentovali své výsledky v jedné monografii, v českých i zahraničních periodikách (celkem 77 článků), na domácích i zahraničních konferencích (96 vystoupení) a vydali 27 titulů učebních textů. Dále zorganizovali tři významné konference (Pedagogická diagnostika 1997, Pozitivní podmínky a bariéry v postgraduální přípravě, Evangelická akademie), 16 seminářů a další odborné aktivity. Je třeba zdůraznit i účast našich studentů na vědeckých konferencích v zahraničí (Mezinárodní pedagogický seminář studentů v Opole) i v České republice (Kinantropologie, interní konference studia tělesné výchovy a učitelství 1. stupně; Křesťanská výchova).

Učitelé a studenti umělecky zaměřených kateder prezentovali svá díla a svoji práci na 82 domácích výstavách a 16 v zahraničí (Slovinsko SRN, Japonsko, Jižní Amerika, Polsko, Slovensko, Litva); na koncertech doma i v zahraničí (celkem 262 koncerty, zahraniční se konaly v několika zemích Evropy, v USA a na Tchajwanu) a účastnili se i dalších uměleckých aktivit. Za zmínku stojí Workshop'97 SERIGRAFIE, konference SEKON a účast na mezinárodních studentských hudebních soutěžích. Umělecká činnost na Pedagogické fakultě OU je tradičně na velmi vysoké úrovni.

Pracovníci katedry tělesné výchovy, která sídlí v moderním areálu, připravili řadu školení a doškolování trenérů a učitelů. Studenti oboru tělesná výchova velmi dobře reprezentují fakultu a univerzitu i na mezinárodní úrovni.

Učitelé i studenti Pedagogické fakulty spolupracovali v roce 1997 s řadou zahraničních univerzit, o čemž svědčí nejen jejich vystoupení na řadě konferencí v zahraničí, ale i několik krátkodobých a dlouhodobých studijních a přednáškových pobytů učitelů (celkem 13) a výjezdů studentů (celkem 52). Na půdě fakulty jsme přivítali 38 zahraničních profesorů, kteří přednášeli i našim studentům denního i dálkového studia. Nezanedbatelná je organizace mezinárodních konferencí a denní kontakty se spolupracovníky v zahraničí prostřednictvím Internetu.

Jak je vidět z tohoto úvodního slova, pedagogická fakulta své služby nadále rozšiřuje a řadí se k významným vzdělávacím institucím severní Moravy.

Studijní obory

Bakalářské studium

- umělecko-pedagogické studium s hudebním zaměřením (hra na housle, hra na klavír, hra na violu, hra na violoncello, hra na klarinet, hra na kontrabas, hra na harfu, sólový zpěv)
- umělecko-pedagogické studium výtvarných oborů (volná grafika a grafický design, inter-mediální formy, animovaný film)
- speciální pedagogika pro učitelky mateřských škol a výchovné pracovníky
- sociální pedagogika - prevence a resocializace
- učitelství odborných předmětů pro učňovské a rodinné školy
- studium učitelství odborných předmětů

Magisterské studium

- učitelství pro 1. stupeň základních škol
- učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro 2. stupeň základních škol a učňovské školství (čeština, matematika, hudební výchova, sbormistrovství, výtvarná výchova, občanská výchova, tělesná výchova, technická výchova, křesťanská výchova, angličtina, němčina, dějepis, fyzika, biologie, zeměpis)
- učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro střední školy (hudební výchova, výtvarná výchova)
- vychovatelství
- nástavbové studium učitelství odborných předmětů

Doktorandské studium

- obor hudební teorie a pedagogika

Celoživotní vzdělávání

Specializační studium:

- speciální pedagogika rozšiřující pro absolventy VŠ učitelského zaměření, volitelná specializace: psychologie, logopedie, specifické poruchy učení
- školský management pro absolventy VŠ
- výchovné poradenství pro ZŠ a SŠ pro absolventy VŠ
- kultura řeči a umění komunikace
- základy speciální pedagogiky pro učitele, vychovatele a mistry odborné výchovy - pro absolventy středních a vysokých škol

P ř e h l e d k a t e d e r a p r a c o v i š ť f a k u l t y

Katedra pedagogiky

- oddělení pro učitelství 1. stupně
- oddělení pro učitelství 2. a 3. stupně
- kabinet diagnostiky a terapie specifických poruch učení a chování
- oddělení dálkového studia
- oddělení vychovatelství

Ústav pro svobodné alternativní školství

Ústav celoživotního vzdělávání a rozvoje

Kabinet pedagogické praxe

Katedra českého jazyka a literatury s didaktikou

Katedra matematiky s didaktikou

Katedra občanské výchovy

Katedra křesťanské výchovy

Katedra hudební výchovy

Katedra umělecko-pedagogická - hudební obor

Katedra výtvarné výchovy

Katedra výtvarné tvorby

Katedra technické a pracovní výchovy

Katedra tělesné výchovy

Přírodovědecká fakulta

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Bráfova 7, 701 03 Ostrava I
tel. 611 80 80, fax 22 28 28

Děkan

Doc. RNDr. Ing. Ivan Křivý, CSc.

Proděkani

Doc. RNDr. Dalibor Dvořák, CSc.

PaedDr. Dana Kričfaluši, CSc.

Předseda akademického senátu

Doc. Ing. Vilém Novák, DrSc.

Tajemnice fakulty

Ing. Marcela Pohlová

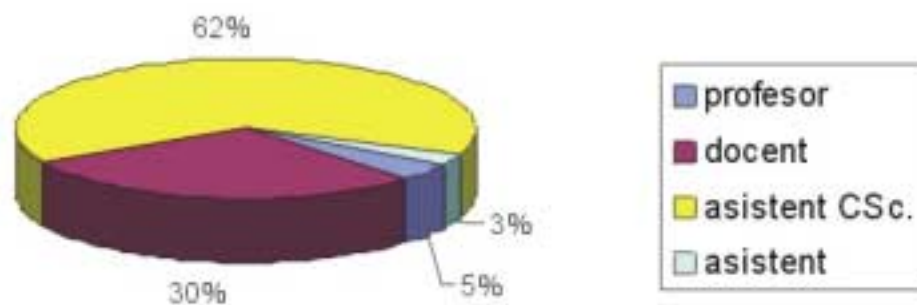
Rok 1997 představuje jakýsi mezník ve vývoji Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. Nové vedení fakulty, které nastoupilo do funkce 1. října 1997, provedlo detailní analýzu současného stavu ve všech oblastech činnosti a vytýčilo základní úkoly směřující k zajištění dalšího rozvoje fakulty v rámci přijaté Koncepce Ostravské univerzity.

Při svém vzniku v roce 1991 převzala Přírodovědecká fakulta část pedagogů přírodovědných kateder z dřívější samostatné Pedagogické fakulty, ale v průběhu uplynulých šesti let došlo k tak výrazné personální obměně, že nově přijatí pedagogové představují cca 70 % z celkového počtu pedagogů. K datu 31. 12. 1997 působilo na Přírodovědecké fakultě celkem 79 pedagogů a vědeckých pracovníků a 22 administrativních pracovníků. Současná kvalifikační struktura pedagogů a vědeckých pracovníků je znázorněna na obr. č. 1.

Obr.č.1: Kvalifikační struktura pracovníků PŘF OU

Je zřejmé, že jednu třetinu z celkového počtu pedagogů a vědeckých pracovníků představují vysoce kvalifikovaní odborníci (profesoři a docenti) a většinu zbylých pracovníků odborní asistenti s vědeckou hodností CSc. (PhD) nebo Dr. Zbývající pracovníci, jedná se převážně o mladé, nově přijaté pracovníky, je buď již do některé z forem vědecké přípravy zapojena, nebo se ke vstupu do postgraduálního studia v průběhu roku 1998 připravuje. Při zajišťování potřebné kvality výuky vypomáhají též externí učitelé (učitelé jiných vysokých škol nebo odborníci z praxe), v akademickém roce 1997 působilo na Přírodovědecké fakultě 28 externistů.

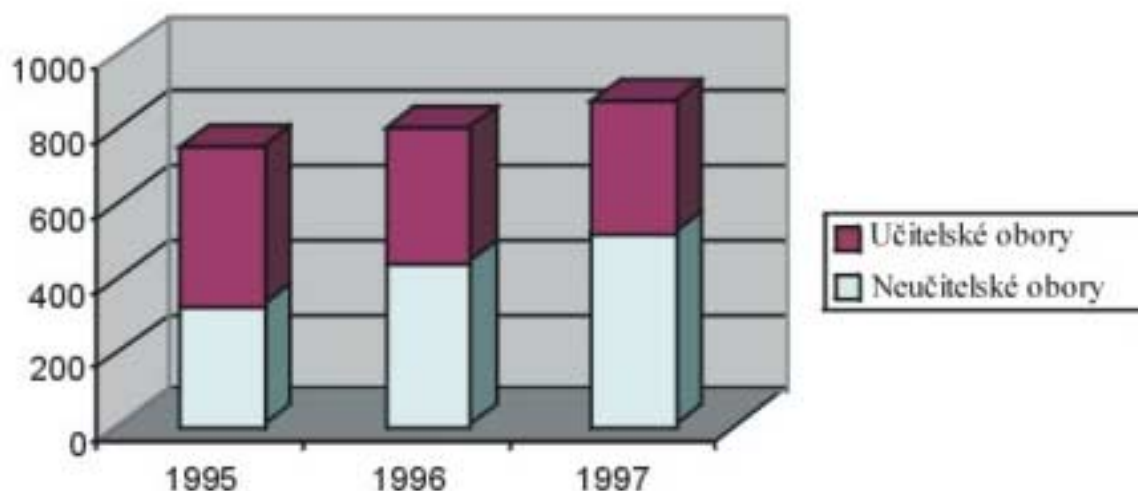
Potěšitelný je stále rostoucí zájem o studium na Přírodovědecké fakultě. Do přijímacího řízení se v roce 1997 přihlásilo 2012 uchazečů. Vzhledem k limitu stanovenému MŠMT však mohlo být přijato ke studiu pouze 265 studentů. K 1.10. 1997 studovalo na Přírodovědecké fakultě celkem 865 studentů denního a 9 studentů dálkového postgraduálního studia. Podrobnější rozdělení studentů podle formy a stupně studia a typu studijního programu je uvedeno v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Počet studentů fakulty k 1. 10. 1997

Neučitelské studijní obory			Učitelství studijní obory	
521			353	
60%			40%	
Bakalářské studium	Magisterské studium	Postgraduální studium	Magisterské studium učitelství pro ZŠ a UŠ	Magisterské studium učitelství pro SŠ
195	314	12	153	200
38%	60%	2%	43%	57%

V průběhu šestileté existence Přírodovědecké fakulty se zásadně změnil poměr mezi počty studentů v učitelstevských a neučitelstevských (odborných) studijních oborech. Tuto situaci velmi názorně ilustruje obr. č. 2. Pozorovaný trend je výsledkem trvalé snahy vedení Přírodovědecké fakulty o přednostní rozvoj především magisterského a postgraduálního odborného studia a zároveň poklesu zájmu o studium učitelství přírodovědných a všeobecně vzdělávacích předmětů pro ZŠ.

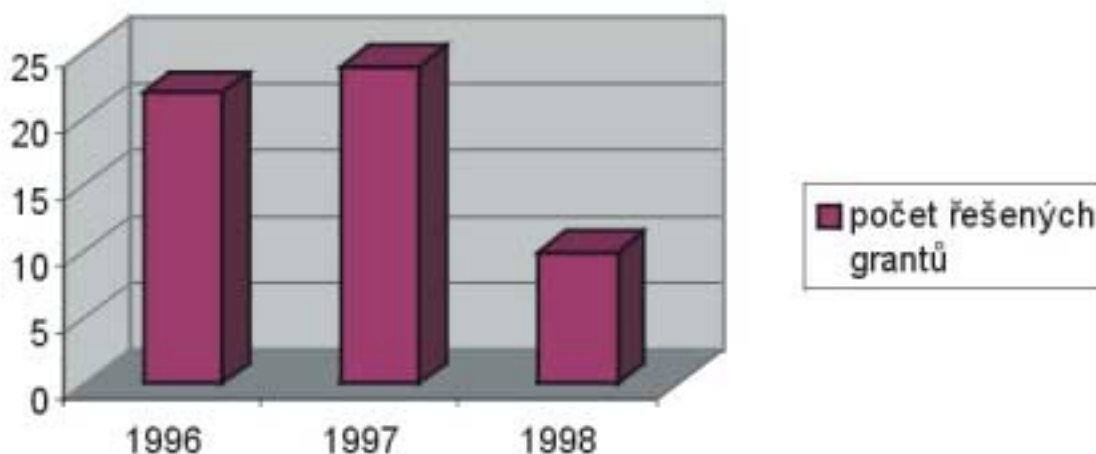

Obr. č. 2: Vývoj počtu studentů v neučitelstevských a učitelstevských oborech (údaje k 31. 10. příslušného roku)

V roce 1997 dosáhla Přírodovědecká fakulta významného úspěchu zahájením postgraduálního studia v oboru "Aplikovaná matematika"; do prvního ročníku bylo přijato celkem 12 studentů,

z toho 3 do interní formy studia. Přírodovědecká fakulta se angažuje také v oblasti celoživotního vzdělávání občanů, a to zejména formou rozšiřujícího studia učitelství o další předmět (v akademickém roce 1997/98 celkem 42 studenti) a formou specializačních kursů. Studium se uskutečňuje v šesti tříletých bakalářských studijních oborech, v pěti magisterských neučitelských studijních oborech, ve čtyřletém magisterském studiu učitelství dvou předmětů pro 2. stupeň základních škol a učňovské školství, v pětiletém magisterském studiu učitelství dvou předmětů pro střední školy a konečně v postgraduálním studiu oboru "Aplikovaná matematika". Vedení Přírodovědecké fakulty si uvědomuje nutnost rozšířit nabídku studijních oborů tak, aby lépe odpovídala jednak poptávce, zejména regionální, jednak odbornému zaměření pracovníků fakulty.

V rámci podpory vědecké činnosti studentů proběhlo i v roce 1997 již tradičně fakultní kolo soutěže studentské vědecké a odborné činnosti, jehož 3. ročníku se zúčastnili nejen studenti všech kateder, ale poprvé i soutěžící z jiných vysokých škol v regionu. Uskutečnil se také 5. ročník tradiční Matematické soutěže Vojtěcha Jarníka, a to za účasti studentů osmi vysokých škol z České republiky i ze zahraničí (Polsko, Slovensko, Jugoslávie). Studenti katedry informatiky úspěšně reprezentovali fakultu na mezinárodní soutěži ACM v Bratislavě. V oblasti vědecko-výzkumné činnosti považujeme za rozhodující zapojení pedagogů a vědeckých pracovníků do grantových aktivit, ať už tuzemských (Grantová agentura ČR, Grantová agentura AV ČR, Fond rozvoje VŠ) nebo mezinárodních (TEMPUS, SOCRATES, AKTION, CEEPUS). Vývoj v oblasti grantových aktivit názorně zachycuje obr. č. 3.

Obr. 3 Celkový počet grantů řešených na PřF OU

Projekty přinesly fakultě v roce 1997 finanční prostředky v celkové výši 2 694 tisíc Kč (517 tisíc investic, 501 tisíc mzdových prostředků, 1 676 tisíc ostatních neinvestičních prostředků). Interní grantová agentura Přírodovědecké fakulty přispěla k rozvoji vědeckovýzkumné činnosti celkovou částkou 500 tisíc Kč. Za nedostačující považujeme zapojení pracovníků do hospodářské činnosti, která by měla být zdrojem finančních prostředků. Různé formy vedlejší hospodářské činnosti přinesly v roce 1997 fakultě pouze 64 Kč.

Přírodovědecká fakulta se podílela na organizaci celé řady konferencí, seminářů a dalších setkání odborníků, často s mezinárodní účastí. Největší akcí byla bezpochyby Czech and Slovak International Conference on Number Theory (1.-6. 9. 1997, Ostravice), které se zúčastnilo 80 předních odborníků z 18 států celého světa. V roce 1997 pracovníci Přírodovědecké fakulty mimo jiné přednesli 140 původních příspěvků na odborných akcích v

tuzemsku i v zahraničí, publikovali 8 monografií, 72 odborných článků v domácích i v zahraničních časopisech, 13 učebnic, skript a učebních textů.

STUDIJNÍ OBORY

Bakalářské studium

- biofyzika
- chemická struktura nových materiálů
- metrologie a řízení jakosti
- regionální rozvoj a správa
- systematická biologie a ekologie
- výpočetní technika

Magisterské studium

- aplikovaná matematika
- aplikace matematiky v ekonomii
- geografie ve specializacích – fyzická geografie a geoekologie - sociální geografie a regionální rozvoj
- informatika – informační systémy
- ochrana a tvorba krajiny
- učitelství dvou předmětů pro 2. stupeň ZŠ a učňovské školství z nabídky: matematika, výpočetní technika, fyzika, chemie, biologie, zeměpis
- učitelství dvou předmětů pro SŠ z nabídky: matematika, informatika, fyzika, chemie, biologie, zeměpis

Postgraduální (doktorandské) studium

- aplikovaná matematika

Celoživotní vzdělávání občanů

- rozšiřující studium učitelství o další předmět pro 2. stupeň ZŠ
- rozšiřující studium učitelství o další předmět pro SŠ
- specializační studium

Katedry a pracoviště fakulty:

Děkanát fakulty

Katedra matematiky

Katedra informatiky a počítačů

Katedra fyziky

Katedra chemie

Katedra biologie a ekologie

(Botanická zahrada Slívova 32, 710 00 Ostrava 10, tel. 226 280)

Katedra fyzické geografie a geoekologie

Adresa všech výše uvedených pracovišť:

Bráfova 7, 701 03 Ostrava I, tel. 611 80 80, fax 22 28 28

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Hladnovská 9, 710 00 Ostrava 10, tel. 624 10 89

Zdravotně sociální fakulta

Zdravotně sociální fakulta
Fráni Šrámka 3
709 00 Ostrava - Mariánské Hory

Doc.MUDr.Jaroslav Šimíček, CSc.
děkan

Doc.MUDr.Jitka Dostálová, CSc.
Doc.MUDr.Jaroslav Horáček, CSc.
MUDr.Jaroslav Slaný, CSc.

proděkani

Doc.MUDr.Pavel Drábek, CSc.

předseda akademického senátu

RNDr.Karel Beneš

tajemník

Zdravotně sociální fakulta pokračovala ve výuce ve čtyřech bakalářských oborech a v magisterském oboru. Bakalářské obory jsou tříleté, magisterský pětiletý. Pokračuje snaha získat pro studium managementu magisterskou akreditaci. Fakulta vydala informační brožury o studiu a účastnila se nabídkové akce GAUDEAMUS 97 v Brně. Od října 1997 přesídlil děkanát fakulty, magisterský obor sociální práce se zdravotnickým profilem, obor sociálně zdravotní a geriatrická péče a obor zdravotnický management - ošetrovatelská péče do nově získané budovy v Mariánských Horách. V Porubě pokračuje výuka oboru rehabilitace a fyzioterapie a oboru vyšetřovací metody, které jsou svou povahou vázány na Fakultní nemocnici s poliklinikou. Obor anatomie a patologie je přednášen v areálu bývalé fakultní nemocnice v Zábřehu, kde je v provozu Ústav normální a patologické anatomie. Probíhá přestavba bývalých budov neurologie a neurochirurgie na Ústav fyziologie a patofyziologie, který bude dalším teoretickým ústavem fakulty. Zde se též přestěhuje katedra ošetrovatelství s oborem Sociálně zdravotní a geriatrická péče.

Fakulta je doslova pupeční šňůrou spjata s Fakultní nemocnicí a její špičkoví odborníci přednášejí své obory na fakultě. Proto má fakulta větší počet částečných úvazků a externistů, než je obvyklé na jiných fakultách Ostravské univerzity.

V zimním semestru 1997 studovalo na fakultě celkem 365 posluchačů. 6 studentů magisterského studia sociální práce se zdravotnickým profilem ukončí v letošním akademickém roce svá studia promocí.

V oblasti vědecko-výzkumné byli pracovníci fakulty nositeli dvou zahraničních a dvou interních projektů. V roce 1997 bylo předneseno 14 přednášek na odborných sympoziích, publikováno 73 prací v domácích odborných časopisech, 10 v zahraničních. Byla navázána spolupráce s univerzitou v Kuopio, Katolickou univerzitou v Eichstattu a s rakouskou univerzitou v Bregenzi. Členy vědecké rady jsou nadále dva zahraniční profesori sociální práce z Německa.

POČET STUDENTŮ

Sociálně zdravotní a geriatrická péče	66
Funkční a laboratorní vyšetřování ve zdravotnictví	59

Léčebná rehabilitace a fyzioterapie	77
Sociální práce se zdravotnickým profilem	104
Zdravotnický management-ošetrovatelská péče	59
Celkem	365

ÚVAZKY K 31.12.1997

	100%	90%	70%	60%	50%	40%	30%	20%	10%
prof.									1
doc.	2			1	4		1		1
odb.as.	7				1	2	5	1	
asist.	1								
odb.as.+ asist. S CSc. nebo s Dr.					1	3	1		1
lektori									
HSP	6			1		1		2	

PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ V ROCE 1997

	přijato	zapsáno
Sociálně zdrav.a ger. péče	36	23
Funkční a labor.vyšetřování	37	27
Léčebná rehabilitace	41	32
Sociální práce se zdr.profilem	38	33
Zdravotnický management	36	34
Celkem	188	149

STUDIJNÍ OBORY

Bakalářské studium

- léčebná rehabilitace a fyzioterapie
- sociálně zdravotní a geriatrická péče
- vyšetřovací metody
- zdravotnický management - ošetrovatelská péče - dálkově distanční studium

Magisterské studium

- sociální práce se zdravotnickým profilem

PŘEHLED KATEDER A PRACOVIŠŤ FAKULTY

Ústava normální a patologické anatomie

Katedra teoretických předmětů

Katedra klinických předmětů

Katedra vyšetřovacích metod

Katedra ošetrovatelství

Katedra sociální práce